

Fjaraskiptastofa

Ákvörðun til bráðabirgðar nr. 6/2025 um flutningsrétt Símans á sjónvarpsdagskrá Sýnar¹

1. Kröfugerðir málsaðila

Með bréfi Símans hf., dags. 15. júlí 2025, barst Fjaraskiptastofu (FST) krafa félagsins um flutningsrétt á innlendu línulegu sjónvarpsrásinni Sýn (áður Stöð2), sem á að verða í opinni dagskrá frá og með 1. ágúst 2025, og á sjónvarpsútsendingum með innlendu og erlendu íþróttafni (áður Stöð2 Sport rásir) á grundvelli 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga. Krafan nær til þess að Símanum verði heimilt að flytja efni þetta um IPTV sjónvarpsdreifikerfi sitt, sem og um smáforrit (app) félagsins. Var kröfugerðin orðuð með svofelldum hætti:

- a. „Að Sýn hf. (hér eftir „**Sýn**“) verði gert skylt að verða við beiðni Símans um flutning á sjónvarpsútsendingum [sbr. skilgreiningu hugtaksins í 42. tölul. 2. gr. fjölmiðlalaga] Sýnar um sjónvarpskerfi Símans í samræmi við flutningsrétt 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga nr. 38/2011 (hér eftir „**fml**“). Nær krafa Símans til opnu sjónvarpsútsendingarinnar Sýn og læstu sjónvarpsútsendingarinnanna Sýn Sport, Sýn Sport 2, Sýn Sport 3, Sýn Sport 4, Sýn Sport 5, Sýn Sport Ísland, Sýn Sport Íslandi 2, Sýn Sport Viaplay, auk íþrótta dagskrárliða sem falla undir áskriftina Sýn Sport Ísland annars vegar og Sýn Sport Allt hins vegar en teljast ekki fylla heila dagskrá.
- b. Að Fjaraskiptastofa (hér eftir „**FST**“) ákveði sanngjarnt endurgjald fyrir flutninginn, sbr. 3. mgr. 46. gr. og 47. gr. fml, náist ekki samkomulag um það í kjölfar ákvörðunar stofnunarinnar um flutningsréttinn.
- c. Að FST taki ákvörðun til bráðabirgða og skyldi Sýn til að hætta við yfirvofandi lokun á dreifingu sjónvarpsútsendinga um sjónvarpsdreifikerfi Símans, jafnt myndlykla Símans sem Sjónvarp Símans appið, meðan FST fjallar um ágreining aðila.“

Kröfugerðin var síðan nánar útskýrð í tölvupósti Símans hf. til FST, dags. 18. júlí sl., eins og nánari grein verður gerð fyrir hér að neðan. Skoða verður framangreinda kröfugerð í samhengi við þær skýringar sem þar koma fram.

¹ Ákvörðun tölusett og útliti breytt í ljósi niðurstöðu í kærumáli nr. 1/2025 fyrir úrskurðarnefnd fjarskipta- og póstmála.

Varðandi fyrri þátt málsins, þ.e. varðandi kröfu Símans um flutning á opnu sjónvarpsrásinni Sýn frá og með 1. ágúst nk., gerir Síminn þá kröfu að dreifing á henni verði án endurgjalds fyrir Símann og að Síminn geri á móti ekki kröfu um að Sýn greiði fyrir flutninginn um kerfi Símans (eins og verið hefur), í ljósi þess að það er Síminn sem óskar eftir flutningi. Fer Síminn fram á að það gildi bæði hvað bráðabirgðaákvörðunina varðar og hina endanlega ákvörðun.

Varðandi seinni þátt málsins, þ.e. varðandi kröfu Símans um flutning á læstu íþróttasjónvarpsútsendingunum, leggur Síminn áherslu á að bráðabirgðaaðgerðir FST taki einnig til bráðabirgðaverðlagningar fyrir þetta efni, sbr. neðangreint:

- **Aðalkrafa** Símans er að litið verði til tillögu Símans til Sýnar, dags. 4. júlí sl., þar sem miðað var við [...] % af smásöluverði Sýnar fyrir Ísland Sport og Allt Sport, þ.e. [...] kr. m/vsk² fyrir íslenskar íþróttir og [...] kr. m/vsk³ fyrir allar íþróttir.⁴ Þá yrði endurgjald fyrir framangreindar áskriftir [...] kr. án/vsk fyrir íslenskt sport og [...] kr. án/vsk fyrir allt sport. Þetta væri [...] % af núverandi smásöluverði Sýnar fyrir sjónvarpsútsendingar eingöngu, þ.e. án ólínulegu efnisveitunnar Sýn+.
- **Varakrafa** Símans byggir á nýrri tillögu sem félagið lagði fyrir Sýn þann 15. júlí sl. (nokkrum klukkutímum áður en Síminn skaut málinu formlega til FST), sem byggir á verðskrá með ólínulegu efnisveitunni Sýn+, þótt hún myndi ekki fylgja með til Símans. Tillagan hefði gert ráð fyrir [...] % af umræddri verðskrá Sýnar, en til að gæta samræmis mætti miða við [...] %. Það myndi þýða 6.884 kr. án/vsk fyrir íslenskt sport og [...] kr. fyrir allt sport.⁵

Kröfugerð Sýnar hf. er lögð fram í heldur lengra máli og skiptist í nokkra þætti, sbr. eftirfarandi:

„A. Aðalkrafa:

Að öllum kröfum Símans hf., sem fram koma í erindi til Fjarskiptastofu dags. 15. júlí 2025, verði vísað frá stofnuninni.

- **Rökstuðningur:** Kröfurnar, bæði um bráðabirgðaákvörðun og efnisúrlausn, eru vanreifaðar og haldnar slíkum formannmörkum að þær eru ekki tækar til efnismeðferðar, sbr. grundvallarreglur stjórnisýsluréttar og til hliðsjónar ákvæði laga um meðferð einkamála nr. 91/1991. Sérstaklega er vísað til þess að krafa um flutningsrétt er óskýr og nær langt út fyrir það sem talist getur „sjónvarpsútsending“ í skilningi laga nr. 38/2011 um fjölmiðla, sbr. einnig dómaframkvæmd um skýrleika kröfugerðar, t.d. Hrd. 230/2000 og Hrd. 189/2005. Þá er krafan um bráðabirgðaákvörðun afmörkuð með þeim hætti að í henni felst

² Byggist sú tillaga á því að draga [...] kr. fyrir Sýn+ ólínulegu efnisveituna frá [...] kr. sem er pakki hjá Sýn sem inniheldur Sýn+ og íslenskt sport.

³ Byggist sú tillaga á því að draga [...] kr. fyrir Sýn+ ólínulega efnisveituna frá [...] kr. sem er pakki hjá Sýn sem inniheldur Sýn+ og allt sport.

⁴ Í framangreindu tilboði Símans til Sýnar kemur þó fram að verðið skyldi vera [...] % af [...] kr. m/vsk fyrir innlent sport, annað eins fyrir erlent sport og [...] kr. fyrir allt sport. Kröfugerð Símans frá 18. júlí sl. virðist hins vegar aðeins gera ráð fyrir sérstöku verði fyrir innlent sport og svo fyrir allt sport, en ekki sérstakleg verð fyrir erlent sport eingöngu, eins og tilboðið frá 4. júlí gerði ráð fyrir.

⁵ Tilboð Símans frá 15. júlí sl. gerði eins og að ofan greinir ráð fyrir [...] % af umræddum smásöluverðum Sýnar, þ.e. [...] kr. án/vsk fyrir íslenskt sport og [...] kr. án/vsk fyrir allt sport.

eingöngu beiðni um íhlutun stjórnvalds í einkaréttarlegan ágreining, sem stjórnvaldið hefur engar valdheimildir til að verða við.

B. Varakröfur:

1. Að kröfu Símans hf. í lið 1.c um töku bráðabirgðaákvörðunar verði hafnað.
 - *Rökstuðningur:* Skilyrði 4. mgr. 46. gr. laga um fjölmiðla og 18. gr. laga nr. 75/2021 um Fjarskiptastofu um hættu á „verulegu fjártjóni“ eða að réttindi fari „forgörðum“ eru ekki uppfyllt. Meint tjón er að fullu bæt看anlegt með síðari fjárkröfu og engin réttindi að fara forgörðum.
2. Að efnislegri kröfu Símans hf. í lið 1.a um flutningsrétt verði hafnað.
 - *Rökstuðningur:* Beiðnin er hvorki „eðlileg né sanngjörn“ í skilningi 1. mgr. 45. gr. laga um fjölmiðla. Með tilkomu OTT-lausna, sem Sýn hf. hefur þegar innleitt, er tilgangi flutningsréttarákvæða um að rjúfa lóðréttu samþættingu milli efnis og dreifingar þegar náð. Að þvinga fram aðgang að eldri og óhagkvæmari dreifileið um myndlykla Símans gengur gegn markmiðum laga nr. 70/2022 um fjarskipti um að stuðla að nýsköpun og tækniþróun.
3. Að efnislegri kröfu Símans hf. í lið 1.b um ákvörðun endurgjalds verði hafnað, enda sé hún afleidd af kröfu sem hafna ber.

C. Þrautavarakröfur:

Til þrautavara, verði kröfum Símans hf. um flutningsrétt og ákvörðun endurgjalds ekki vísað frá eða hafnað að öllu leyti, er þess krafist að ákvörðun Fjarskiptastofu, eða eftir atvikum samkomulag málsaðila, verði byggð á eftirfarandi skilyrðum og forsendum:

1. Að flutningsréttur Símans hf. takmarkist við línulega dreifingu á þeim sjónvarpsútsendingum Sýnar hf. sem sannanlega bera flutningsrétt samkvæmt 45. gr. laga um fjölmiðla og verði tímabundinn til 1. janúar 2026.
2. Að sá flutningsréttur sem veittur er skv. lið C.1. sé háður því fortakslausa skilyrði að Síminn hf. skuldbindi sig með formlegum og aðfararhæfum hætti til að hafa, fyrir 1. janúar 2026, þróað og innleitt fullnægjandi tæknilega getu til að birta og ræsa OTT-app Sýnar hf. í sínu myndlyklaumhverfi, án íþyngjandi tæknilegrar aðlögunar eða kostnaðar af hálfu Sýnar hf. Skal Fjarskiptastofa setja nánari skilmála um framkvæmd og eftirfylgni þessarar skuldbindingar.
 - *Rökstuðningur:* Slík skilyrt og tímabundin lausn er í samræmi við meðalhöfsreglu og markmið laga um að stuðla að tækniþróun og virkri samkeppni, sbr. 3. og 12. gr. laga um Fjarskiptastofu og 2. gr. laga um fjarskipti. Dómur Lrd. 438/2020 staðfestir að OTT-lausn sé lögmæt leið til að uppfylla markmið fjölmiðlalaga.
3. Að endurgjald fyrir þann takmarkaða og tímabundna flutningsrétt sem lýst er í lið C.1. verði ákvarðað á grundvelli fyrri kosts 3. mgr. 47. gr. laga um fjölmiðla, þ.e. með því að byggja á kostnaði við öflun efnisins að viðbætttri hæfilegri álagningu („cost-plus“).
4. Að kröfu Símans hf. um að endurgjald verði ákvarðað með vísan til síðari kosts 3. mgr. 47. gr. laga um fjölmiðla verði hafnað, enda skortir fullnægjandi lagastoð til að ákvarða endurgjald með því að búa til „ímyndað smásöluverð“ fyrir vöru sem Sýn hf. býður ekki sjálf í smásölu.

- *Rökstuðningur:* Orðalag lagaákvæðisins er skýrt um að byggja verði á „því verði sem fjölmiðlaveitan býður notendum sínum sjálf“. Að túlka það með öðrum hætti fæli í sér ólöglegt og íþyngjandi inngrip í verðlagningu og vöruframboð Sýnar hf.“

Í máli þessu verður einungis leyst úr kröfu Símans hf. um töku bráðabirgðaákvörðun um flutningsrétt á sjónvarpsefni Sýnar. Er því bara horft til kröfugerðar aðila að því varðar þann þátt málsins. Þá er rétt er að taka fram strax í upphafi þessa bréfs að FST endurskoðar ekki huglægt mat aðila á því hvort að samningaviðræður séu fullreyndar eða ekki.

2. Aðdragandi málsins, samskipti aðila og sáttafundur

2.1 Aðdragandi málsins

Fyrstu beinu samskipti FST af þessu máli voru 30 maí 2025, þegar Síminn sendi fyrirspurn til stofnunarinnar um tiltekin atriði fjölmiðlalaga, en það var sama dag og Sýn tilkynnti Símanum um breytta högun á sjónvarpsdreifingu Sýnar. Eftir það kom fljótlega önnur fyrirspurn frá Símanum til FST. Eðli málsins samkvæmt gat FST ekki svarað þessum spurningum efnislega þar sem þær voru nátengdar ágreiningsmáli sem vítað var að var uppi meðal málsaðila, sem þá var hjá Samkeppniseftirlitinu, en gat komið inn á borð FST. Þann 3. júlí tók Samkeppniseftirlitið ákvörðun um að ekki væri tilefni að svo stöddu til að taka bráðabirgðaákvörðun um að Sýn væri skylt að gera dreifingar- og heildsölusamning um dreifingu á sjónvarpsefni Sýnar um IPTV kerfi Símans.

Fljótlega í framhaldi af því eða þann 15 júlí sl. barst FST krafa frá Símanum um flutningsrétt á efninu á grundvelli 45. gr. fjölmiðlalaga. Fyrir þann tíma, meðan málið var til meðferðar hjá Samkeppniseftirlitinu, og eftir að það kom inn á borð FST hafa málsaðilar verið í samskiptum og samningaviðræðum. FST hefur kynnt sér þessi samskipti, en telur ekki vera tilefni til að rekja þau í málsmeðferðarákvörðun þessari. Það sama gildir um fyrri samninga milli málsaðila og nýlegan samning Sýnar og Nova um dreifingu á sjónvarpsefni Sýnar. Öll þessu verður gerð ítarleg skil í endanlegri efnisúrlausn þessa máls, ef fallist verður á töku bráðabirgðaákvörðunar.

2.2 Sáttafundur FST með aðilum

Ef ágreiningsmáli um flutningsrétt er skotið til úrlausnar Fjarskiptastofu ber stofnuninni, samkvæmt 2. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga að leita sátta með aðilum, áður en leyst er úr ágreiningnum með ákvörðun. Í bréfi þessu er ekki tekin afstaða til þess hvort að skylt sé að gera það ef nauðsynlegt þykir að bregðast við með bráðabirgðaákvörðun. Þótt sumarleyfi landsmanna standa nú almennt yfir taldi stofnunin engu að síður rétt að kanna hvort aðstæður væru til þess að halda sáttafund milli málsaðila. Svo reyndist vera og var sáttafundurinn haldinn þann 17. júlí 2025.

Fundurinn fór fram með því sniði að FST hafði undirbúið tiltekna lykilspurningar sem ætlaðar voru að draga fram samningsforsendur og samningsmarkmið málaaðila. Slíkt gæti mögulega verið til þess fallið að draga fram mögulegan samningsflöt í málinu. Ekki tókst að þoka ágreiningi aðila í átt til samkomulags á fundinum. Síminn varpaði t.d. þeirri hugmynd fram hvort Sýn væri tilbúin til að endurskoða umrætt tímamark, þ.e. 1. ágúst nk., í ljósi þess stutta tíma sem væri fram að því.

FST lagði ekki fram tiltekna sáttatillögu, heldur eftirlét málsaðilum í framhaldinu að kanna betur mögulegan samningsgrundvöll á næstu dögum eftir fundinn. Þeim var gefinn frestur til 25. júlí 2025 að leiða það í ljós og tilkynna um mögulegt samkomulag til FST.

Aðilum var gefinn kostur á að gera athugasemdir við drög að fundargerð sáttafundarins sem FST tók saman. Eftir smávægilegar leiðréttingar sem gerðar voru á drögunum, að teknu tilliti til athugasemda aðila, var fundargerðin staðfest með undirritun þeirra.

2.3 Tímabundin framlenging Sýnar á samningi Símans og Sýnar um sjónvarpsþjónustu

Eins og fram kom í kaflanum hér að ofan um sáttafund FST með aðilum, veitti stofnunin aðilum lokafrest út föstudaginn 25. júlí til að komast að samkomulagi í málinu áður en stofnunin myndi taka afstöðu til kröfu Símans um töku bráðabirgðaákvörðunar. Fékk FST enga tilkynningu um að aðilar hefðu náð saman. Að kvöldi 29. júlí sl., sendi Sýn Símanum bréf er hafði að geyma einhliða tímabundna framlengingu á samningi félaganna um sjónvarpsþjónustu frá 1. desember 2020, um einn mánuð þ.e. til og með 31. ágúst nk.

Fram kom í máli Sýnar að félagið hefði ákveðið að gera þetta til að greiða fyrir úrlausn þess ágreinings sem uppi væri og tryggja hagsmuni viðskiptavina beggja aðila, og fallast þannig á tilmæli Símans um að framlengja tímamark aðgerðanna. Framlengingin fæli á engan hátt í sér endurnýjun eða viðurkenningu á útrunnum samningum. Henni væri ætlað að veita Símanum og viðskiptavinum rýmri frest til að aðlagast þeim breytingum á dreifingu sem tilkynntar hefðu verið af hálfu Sýnar þann 30. maí sl. Myndu viðskiptavinir Sýnar, sem enn notuðu myndlykla hjá Símanum til þess að horfa á sitt efni, því hafa aðgengi að opnu stöðinni Sýn og íþróttaáskriftarstöðvunum. Með þessu næmi sá fyrirvari sem Símanum hefði verið veittur í reynd þremur mánuðum, þ.e. frá 30. maí til 31. ágúst.

Þetta sama kvöld barst FST afrit af framangreindu bréfi Sýnar til Símans, auk ítarlegra bréfs sem Sýn sendi stofnuninni en Símanum ekki. Fram kom að með framlengingunni væru lagsskilyrði til töku bráðabirgðaákvörðunar augljóslega brostin, hefðu þau yfir höfuð verið til staðar. Gert væri ráð fyrir að verulegir hagsmunir þyrftu að vera í húfi svo hægt væri að taka bráðabirgðaákvörðun og væri meginreglan að beiting slíkra úrræða krefðist þess að sýnt væri fram á yfirvofandi og óafturkræfan skaða. Með þeim þriggja mánaða aðlögunarfresti sem Símanum hefði nú verið veittur í reynd væri útilokað að halda því fram að hætta væri á að réttindi félagsins færu forgörðum eða að það yrði fyrir verulegu fjártjóni. Sá meinti bráðavandi sem Síminn hefði byggt kröfu sína á, væri því ekki lengur fyrir hendi.

Snemma morguns 30. júlí 2025, brást Síminn við framangreindri einhliða framlengingu dreifingarsamnings félaganna um einn mánuð. Síminn taldi það leysti ekki úr ágreiningi málsins, hvorki tímabundið né varanlega. Erindi Sýnar væri afdráttarlaust um að Sýn hefði engar áætlanir um að heimila flutning umræddra sjónvarpsútsendinga um sjónvarpskerfi Símans. Þá væri skýrt í erindinu að Sýn hefði engan vilja eða áhuga á því að semja um slíkan flutning. Krafa Símans stæði eftir óbreytt, enda engar líkur á því að niðurstaða næðist fyrir 1. september nk. Áriðandi væri að niðurstaða um bráðabirgðaákvörðun lægi fyrir sem fyrst. Þá kom fram hjá Símanum í tölvupósti til FST sama dag að óvissa væri um hvað verðið fyrir þessa þjónustu ætti að vera miðað við bréfið frá Sýn. Þar fyrir utan þá væri eðlilegt að tilkynna um

allar breytingar á heildsöluverði og þjónustufyrirkomulagi með 45-60 daga fyrirvara til þess að smásöluaðilar gætu brugðist við breytingum á heildsöluverðlagningu eða þjónustubreytingum gagnvart smásöluviðskiptavinum sem eiga almennt rétt á 30 daga fyrirvara. Núna tveimur dögum fyrir 1. ágúst stæði Síminn frammi fyrir því að tilkynna viðskiptavinum um eitthvað sem yrði síðan tekið aftur af þeim eftir mánuð.

3. Markmið fjölmiðlalaga

Í greinargerð með fjölmiðlalögunum, undir kafla 2.13 (Stafræn myndmiðlun og staða notenda), kemur fram að til að gera notendum kleift að velja bæði myndmiðlunarefni og fjarskiptafyrirtæki þætti nauðsynlegt að setja reglur sem kveða á um flutningsrétt fjarskiptafyrirtækjanna. Kosturinn við flutningsreglur væri að stuðla að meira valfrelsi fyrir notendur, bæði hvað varðar kaup á myndmiðlunarefni og fjarskiptaþjónustu. Með þessu gætu notendur valið um efni á þeim fjarskiptaleiðum sem væru í boði. Lykillinn að því að stuðla að samkeppni og valfrelsi væri að sambærilegt efni væri í boði í ólíkum fjarskiptakerfum.

Í greinargerð með VII. kafla fjölmiðlalaga kemur fram að ákvæðunum um flutningsskyldu og flutningsrétt sé ætlað að stuðla að aðgengi notenda að fjölbreyttu sjónvarpsefni og draga úr áhrifum lóðréttis eignarhalds á fjölmiðlum og dreifiveitum. Ákvæðunum er þannig m.a. ætlað að koma í veg fyrir að fyrirtæki eða samstæður fyrirtækja, sem hafa bæði yfirráð yfir sjónvarpsefni og fjarskiptanetum, noti þá aðstöðu sína með því að binda framboð á efni við ákveðin fjarskiptanet (lóðrétt eignarhald). Ennfremur að tryggja að notendum standi til boða fjölbreytt úrval sjónvarpsefnis án þess að þeir þurfi að tengjast mörgum fjarskiptanetum. Flutningsréttarákvæði 45. gr. fjölmiðlalaga væri ætlað að gera notendum kleift að velja bæði hljóð- og myndmiðlunarefni án þess að binda sig í viðskiptum við eitt tiltekið fjarskiptafyrirtæki, ásamt því að tryggja aðkomu nýrra aðila á markað.

Þá kom fram í athugasemdum við flutningsréttarákvæði 45. gr. laganna að markmiðið með flutningsreglunum væri að brjóta upp lóðrétt eignarhald á efni og dreifingu og því væri ljóst að það yrði hvati fyrir einstaka fjölmiðlaþjónustuveitendur að reyna að beina viðskiptavinum sínum að tengdu fjarskiptafyrirtæki. Í ljósi reynslunnar væri talin hætta á að fjölmiðlaþjónustuveitendur reyndu að beina viðskiptavinum sínum að völdum fjarskiptafyrirtækjum. Þar af leiðandi þótt ennfremur nauðsynlegt að setja ákvæði 5. mgr. 45. gr., til fyllingar flutningsréttarákvæðinu, sem bannar fjölmiðlaveitu að beina viðskiptum viðskiptamanna sinna að tengdu fjarskiptafyrirtæki.

Með öðrum orðum má segja að markmið flutningsréttarákvæðis fjölmiðlalaga sé að tryggja samkeppni á fjarskiptamarkaði, þar sem efnisréttindi voru farin að færast á fáar hendur, með koma í veg fyrir að það ástand skapist að notendur standi frammi fyrir því að við val á fjölmiðlaþjónustuveitanda eða fjarskiptafyrirtæki takmarkist aðgangur þeirra að efni. Með því að tryggja þennan rétt fjarskiptafyrirtækja gætu þau flutt úrval myndmiðlunarefnis þannig að val áhorfenda á efni réði ekki vali á fjarskiptaleið.⁶ Með þessu ákvæði fjölmiðlalaga er því leitast við að tryggja að notendur geti valið um efni á þeim fjarskiptaleiðum sem í boði eru. Þannig geti notendur nálgast fjölbreytt úrval sjónvarpsefnis án þess að þurfa að tengjast

⁶ Sömu sjónarmið koma fram í áliti Fjölmiðlanefndar til PFS, dags. 27. október 2025, í tengslum við ákvörðun PFS nr. 30/2015 (Ágreiningur Símans og Vodafone um gildissvið fjölmiðlalaga um flutning myndefnis).

mörgum dreifikerfum. Er þar með einnig dregið úr áhrifum lóðréttis eignarhalds á fjölmiðlum og dreifikerfum með þeim hætti að komið er í veg fyrir að fyrirtæki eða samstæður í þeirri stöðu getið bundið aðgang að efninu við ákveðin fjarskiptanet.

Í greinargerðinni er farið yfir þróunina frá 2005 fram að setningu laganna á árinu 2011, en á árinu 2005 samþykkti Samkeppnisráð tvo samruna með skilyrðum með ákvörðunum nr. 10 og 12. Vörðuðu ákvarðanir þessar þá aðila sem hér deila (eða fyrirrennara þeirra).⁷ Við samruna þessa urðu til tveir hópar öflugra fyrirtækja sem hvor um sig var settur saman af fjarskiptafyrirtæki og fjölmiðlafyrirtæki. Þá segir:

„Fyrirtækin sem um ræðir eru í dag með samninga um dreifingu sjónvarpsútsendinga hvort fyrir annað. Það var þó ekki fyrr en eftir að samkeppnisyfirvöld höfðu sett skilyrði vegna samruna fjölmiðla- og fjarskiptafyrirtækjanna að samningar um gagnkvæma dreifingu komust á. Því þarf að tryggja að áfram verði í boði flutningur á sjónvarpsútsendingum ótengdra fyrirtækja Koma verður í veg fyrir að það ástand skapist að notendur standi frammi fyrir því að við val á fjölmiðlaþjónustuveitanda eða fjarskiptafyrirtæki takmarkist aðgangur þeirra að efni. Það er að sjálfsögðu fagnaðarefni þegar slíkt er tryggt með frjálsum samningum. Það væri hins vegar óvarlegt að treysta því að slíkt verði jafnan leyst á grundvelli samninga. Til þess að tryggja þessi markmið til frambúðar er heldur ekki nægilegt að styðjast við framangreindar ákvarðanir samkeppnisyfirvalda sem beinast aðeins að tilteknum fyrirtækjum við tilteknar aðstæður og leggja þar að auki aðeins flutningsskyldu á aðra fyrirtækjasamstæðuna. Því er talin þörf á því að lögfesta reglur um flutningsrétt og flutningsskyldu.“ (Leturbreyting FST)

Þá var þess getið í athugasemdum við umræddan VII. kafla fjölmiðlalaga að í tillögum nefndar menntamálaráðherra um íslenska fjölmiðla frá árinu 2005 kæmi fram eftirfarandi forsenda fyrir því að sett yrði í lög ákvæði um flutningsrétt og flutningsskyldu:

„Nefndin telur það ekki samræmast hagsmunum neytenda að val þeirra á dreifiveitu geti mögulega ráðið kostum þeirra á efnisveitum. Nauðsynlegt er að neytendur geti valið þá efnisveitu sem þeir helst kjósa, sem og dreifiveitu óháð efninu.“ (Leturbreyting FST)

Þá taldi nefndin að vegna smæðar og sérstöðu íslenska markaðarins væri mikilvægt að lögfesta reglur um flutningsrétt og flutningsskyldu. Slík löggjöf myndi auka val neytenda og draga úr áhrifum lóðréttis eignarhalds. Þá taldi nefndin að meginregluna um samningsfrelsi milli fjölmiðlaþjónustuveitanda (efnisveitu) og dreifiveitu yrði að virða, en stjórnvöldum yrði falið að skera úr kæmu upp ágreiningsmál.

Þá var í greinargerðinni vísað til fjarskiptaáætlunar 2005-2010, sem gefin hefði verið út af samgönguráðuneytinu árið 2005, en þar hefðu verið að finna skýr pólitísk markmið hvað varðaði stafrænt sjónvarp. Þar hefði m.a. komið fram að æskilegt væri að dreifing á hljóðvarpi og sjónvarpi myndi þróast yfir í „lárétt“ fyrirkomulag, þ.a. að skýr aðgreining yrði milli þeirrar starfsemi sem lyti að dreifingu merkisins annars vegar og framleiðslu og sölu myndefnis hins

⁷ Skilyrði fyrir samruna Símans og Íslenska sjónvarpsfélagsins (SkjárEinn) voru m.a. að Síminn byði öðrum fyrirtækjum upp á flutning sjónvarpsefnis og að Íslenska sjónvarpsfélagið veitti öðrum fyrirtækjum aðgang að sjónvarpsefni. Skilyrði fyrir samruna Vodafone og 365 miðla var m.a. að 365 miðlar veittu öðrum fyrirtækjum aðgang að sjónvarpsefni, en ekki var kveðið á um skyldu til að flytja sjónvarpsútsendingar fyrir aðra aðila.

vegar. Mikilvægt væri að aðgengi neytenda að sjónvarpsefni væri ekki bundið við dreifinet frá tilteknum aðila.

Í greinargerðinni kom ennfremur fram að nauðsynlegt væri að reglan um flutningsskyldu (e. must-carry) gengi í báðar áttir hér á landi, þannig að fjarskiptafyrirtækjum yrði einnig gert kleift að fá það efni sem þau kjósa (e. may-carry/must-offer), þ.e. í formi flutningsréttar. Slíkur flutningsréttur væri ef til vill þýðingarmeiri en flutningsskylda til að tryggja valfrelsi notenda.

Þá má álykta út frá orðalagi 1. mgr. 46. gr. fjölmiðlaga að almennt beri efnisveitum að gæta jafnræðis í samningum sínum um sjónvarpsdreifingu, enda sé þá flutningsbeiðnin undirorpin flutningsrétti í samræmi við lagaákvæðið. Sé efnisveita samþætt við fjarskiptastarfsemi innan sama félags að þá leiðir þessi áskilnaður til þess að líta verði á efnisveitu og fjarskiptastarfsemi innan sama félags sem sitt hvorn aðilann.

Sú staða að íslensk fjölmiðlalög hafa að geyma ákvæði um flutningsrétt (e. Must-Offer) sem leiðir ekki af samevrópsku regluverki um fjölmiðla verður að skoða sem afstöðu löggjafans til þess að takmarkað aðgengi notenda að mikilvægu sjónvarpsefni, þ.e. að það sé bundið við tiltekið fjarskiptanet, geti haft skaðleg áhrif á samkeppni á fjarskiptamarkaði og skert réttindi neytenda.

4. Tilhögun málsmeðferðar

Fjarskiptastofa metur það svo að umfang þessa ágreiningsmáls geti verið yfirgripsmikið og flókið. Af þeim sökum telur stofnunin það hagfelld, með vísan til 14. gr. málsmeðferðarreglna stofnunarinnar nr. 710/2020, að skipta málinu í þrjá aðskilda hluta, sbr. eftirfarandi:

- a. Dreifing á sjónvarpi Sýn hf. í opinni dagskrá (þ.m.t. fréttir).
- b. Dreifing á Enska boltanum og öðru íþróttæfni (innlendu og erlendu).
- c. Niðurstaða um töku bráðabirgðaákvörðunar um þætti a og b (þetta bréf).

Efnislegum úrlausnum verður forgangsraðað með þeim hætti að byrjað verður á því að leysa úr kröfu Símans um dreifingu á sjónvarpi Sýnar í opinni dagskrá. Samhliða verður unnið að úrlausn á kröfu Símans um dreifingu á Enska boltanum og öðru íþróttæfni og sú ákvörðun verði tekin fljótlega í framhaldinu og innan þeirra tímamarka sem FST setur sér, sbr. lokakafla bréfsins hér að neðan.

5. Skilyrði fyrir töku bráðabirgðaákvörðunar – Sjónarmið aðila

Samkvæmt 4. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga nr. 38/2011, sbr. og 18. gr. laga nr. 75/2021 um Fjarskiptastofu, þurfa tiltekin skilyrði fyrir töku bráðabirgðarákvörðunar að vera uppfyllt. Eru þessi tvö lagaákvæði efnislega samhljóða um skilyrðin sem eru eftirfarandi:

„[Að hætta sé] á því að dráttur á úrskurði valdi því að réttindi aðila máls fari forgörðum eða hann verði fyrir verulegu fjártjóni“

Uppfylla þarf annað hvort skilyrðið til að FST sé heimilt að taka bráðabirgðaákvörðun. Því næst verður gerð grein fyrir sjónarmiðum aðila um hvort skilyrðin séu uppfyllt. Samkvæmt 1. mgr. 18. gr. málsmeðferðarreglna stofnunarinnar nr. 710/2020 fellur það í hlut þess aðila sem krefst bráðabirgðaákvörðunar að sýna fram á að skilyrði séu uppfyllt. Samkvæmt 4. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga skal bráðabirgðaákvörðun gilda í tiltekinn tíma og má endurnýja hana ef það er talið nauðsynlegt. Endanleg ákvörðun skal tekin svo fljótt sem unnt er.

Í greinargerð með ákvæði 4. mgr. 46. gr. kemur fram að ákvarðanir um aðgang að fjarskiptanetum geta tekið töluvert langan tíma, einkum ef framkvæma þarf kostnaðargreiningu til þess að ákveða hæfilegt gjald. Þær aðstæður gætu verið fyrir hendi að dráttur á ákvörðun valdi aðila umtalsverðu fjártjóni. Því væri í 4. mgr. veitt heimild til að taka bráðabirgðaákvörðun í deilumálum. Slík ákvörðun gæti lotið að öllum þeim þáttum sem fjallað væri um í 46. og 47. gr. Við ákvörðun gjalds til bráðabirgða yrði í flestum tilvikum að byggja á samanburði við gjaldskrár sambærilegrar þjónustu. Með vísan til þessa væri ljóst að **bráðabirgðaákvörðun skyldi bæði fela í sér ákvörðun um flutningsrétt- og/eða skyldu og um gjald fyrir viðkomandi þjónustu eða efni**, auk annarra viðeigandi efnisatriða.

Þá segir í 20. gr. málsmeðferðarreglna stofnunarinnar að við mat á skilyrðum til töku bráðabirgðaákvörðunar sé einungis horft til efnispátta ágreinings að því marki sem nauðsynlegt þykir til að leggja mat á skilyrði fyrir töku bráðabirgðaákvörðunar. Hefur þessi málsmeðferðarregla verið lögð til grundvallar í bráðabirgðahluta þessa máls. Með vísan til málsmeðferðarreglnanna var svarfrestur Sýnar hf. til að gera athugasemdir við kröfu Símans hf. stytur, miðað við það sem venjulegt er, í samræmi við 19. gr. reglnanna.

5.1. Sjónarmið Símans

Síminn telur í erindi sínu að skilyrði fyrir töku bráðabirgðaákvörðunar séu uppfyllt. Nánar tiltekið vísar Síminn til þess að lokun fyrir dreifingu á efni Sýnar í IPTV kerfi Símans eða að dráttur verði á því að FST fjalli um kröfu Símans hf. muni valda félaginu *verulegu fjártjóni og raska samkeppni á fjarskiptamarkaði*. Með slíkri aðgerð Sýnar myndu réttindi Símans *sömuleiðis fara forgörðum*. Þarna búi einnig undir hagsmunir neytenda. Í erindinu er þetta orðað svo:

„Sýn hefur tilkynnt að félagið muni loka á miðlun og dreifingu um kerfi Símans þann 1. ágúst nk. með þeim afleiðingum að núverandi dreifileið verður lokað fyrir um [...] viðskiptavinum Sýnar. Má ætla að umræddir aðilar fá engu að síður reikning frá Sýn, þótt þeir geti ekki notað þjónustuna, enda í áskrift þar. Ef viðskiptavinur Sýnar bregst við þessu með því að segja upp sjónvarpsáskrift Símans og færa sig í myndlykil Sýnar, er ljóst að fjárhagsleg áhrif verða umtalsverð og að Sýn sé í reynd að beina viðskiptavinum fjölmiðlaveitu að tengdu fjarskiptafyrirtæki, í berhögg við skýrt lagaákvæði 5. mgr. 45. gr. fml.

Þá hefur umrædd aðgerð áhrif á aðra [...] viðskiptavinum sem eru í beinu viðskiptasambandi við Símann um áskriftir Sýnar. Mengi viðskiptavina sem verða fyrir áhrifum af aðgerð Sýnar er verulegt ef ekki verður komið í veg fyrir þær. Það er ljóst að ef markmið Sýnar sé að ná þessum árangri, sem er bersýnilega ólöglegt, er hætt á því að dráttur á ákvörðun valdi því að réttindi Símans fari

forgörðum enda ólíklegt að viðskiptavinir myndu koma til baka með því að skipta aftur um myndlykil.

Varðandi þá viðskiptavini sem Síminn er í beinu viðskiptasambandi við og kaupa áskrift að Sýn Sport Ísland og Sýn Sport Erlent (frá og með 1. ágúst 2025 Sýn Sport Allt) er ljóst að ef Síminn getur ekki afhent viðkomandi þjónustu 1. ágúst er ljóst að þeir munu annað hvort hætta að nota þjónustuna alfarið eða færa sig í bein viðskipti til Sýnar. Sérstaklega varðandi þá sem eru með áskrift að þjónustu sem mun innihalda ensku úrvalsdeildina 15. ágúst nk. og ljóst að ef Síminn verður ekki með möguleikann á því að selja áskriftir um kerfi Símans fyrir þann tíma eru yfirgnæfandi líkur á því að Sýn nái öllum í viðskipti og möguleikar Símans til þess að selja þjónustuna í samkeppni við Sýn verði verulega takmarkaðri.

Samkvæmt 4. mgr. 46. gr. fml. er FST heimilt að taka ákvörðun til bráðabirgða, enda sé hætta á því að dráttur á ákvörðun valdi því að réttindi aðila máls fari forgörðum eða hann verði fyrir verulegu fjártjóni. Telur Síminn að þau lagaskilyrði séu bersýnilega uppfyllt og fer Síminn fram á að Sýn verði gert að heimila flutning á sjónvarpsútsendinga um myndlykla Símans til bráðabirgða. Hér er átt við Stöð 2 í opinni rás annars vegar og Sýn Sport, Sýn Sport 2, Sýn Sport 3, Sýn Sport 4, Sýn Sport 5, Sýn Sport Ísland, Sýn Sport Íslandi 2, Sýn Sport Viaplay í læstri dagskrá hins vegar. Síminn leggur sérstaklega áherslu á að m.t.t. erlendarar íþróttar að enska úrvalsdeildin hefist að kvöldi 15. ágúst 2025, sem Samkeppniseftirlitið hefur skilgreint sem sérstakan markað.

Þá kemur fram í máli Símans að um væri að ræða óverulegt inngríp gagnvart Sýn til þess að tryggja hagsmuni neytenda og möguleika Símans til þess að eiga í samkeppni við Sýn um sjónvarpsdreifingu. Hér bæri að hafa í huga að þar sem Sýn (sjónvarpsútsendingin) væri í opinni rás, væri verið að loka aðgengi að opinni rás fyrir um 40 þúsund heimili sem notuðu myndlykla. Þá væri verið að loka fyrir möguleika sama fjölda að kaupa hágæða íþróttæfni og horfa í gegnum myndlykil Símans. Enn fremur hefði hin yfirvofandi lokun Sýnar bein áhrif á tæplega [...] viðskiptavini sem væru með áskrift af þjónustu Sýnar hjá Símanum.

5.2. Sjónarmið Sýnar

Sýn hafnar því, sbr. bréf dags. 23. júlí 2025, að skilyrði til töku bráðabirgðaákvörðunar séu fyrir hendi. Byggir félagið á margvíslegum sjónarmiðum en í samandreginni niðurstöðu um skilyrði fyrir töku bráðabirgðaákvörðunar segir eftirfarandi:

„Krafa Símans um bráðabirgðaákvörðun er afmörkuð með þeim hætti að í henni felst eingöngu beiðni um íhlutun stjórnvalds í einkaréttarlegan ágreining, sem engin lagaskilyrði eru til að verða við. Lagaskilyrði fyrir töku bráðabirgðaákvörðunar að öðru leyti eru auk þess augljóslega ekki uppfyllt. Meint tjón Símans er alfarið fjárhagslegt og því bæt看legt með skaðabótum síðar, sem þýðir að hvorki er hætta á „verulegu fjártjóni“ né að réttindi fari „forgörðum“ í skilningi laganna. Þá er krafan í raun beiðni um íhlutun stjórnvalds í einkaréttarlegan ágreining um lögmæta uppsögn samnings og varðar að auki réttindi sem eru mjög umdeild. Beiting jafn íþyngjandi úrræðis við slíkar aðstæður er óheimil og í andstöðu við meðalhófsreglu.“

Sýn telur að túlka eigi lagaákvæði um heimild til bráðabirgðaákvörðunar þröngt, sbr. eftirfarandi:

„Krafa Símans um bráðabirgðaákvörðun er ígildi beiðni um aðfarargerð þar sem stjórnvald verður að fara með slíka heimild af ýrustu gát. Skilyrðin í 4. mgr. 46. gr. laga nr. 38/2011 um fjölmiðla, sbr. 18. gr. laga nr. 75/2021 um Fjarskiptastofu, eru fortakslaus og ber að skýra þröngt. Síminn hefur á engan hátt sýnt fram á að þau séu uppfyllt, þrátt fyrir að sönnunarbyrðin hvílir á honum.“

Að áliti Sýnar er taka bráðabirgðaákvörðunar um flutningsrétt Símans íhlutun í einkaréttarlegan ágreining og óvissan rétt Símans. Í athugasemdunum er þetta orðað svo:

„Krafa Símans er í raun beiðni um að Fjarskiptastofa hlutist til um gildi og afleiðingar lögmætrar tilkynningar um að samningar hafi runnið sitt skeið og í kjölfarið uppsagnar Sýnar á einkaréttarlegum samningi, sjá fylgiskjöl nr. 1-3. Það er ekki hlutverk stofnunarinnar að skera úr um slíkan ágreining, sérstaklega ekki með þvingunarúrræði. Fyrstu tveir stafliðir í 1. tölul. kröfugerðarinnar lúta að efnismeðferðinni. 1.c. liðurinn er eini kröfuliðurinn sem lýtur að kröfu um bráðabirgðaákvörðun og krafan um flutningsréttinn sem slíkan og ákvörðun endurgjalds er ekki hluti af kröfunni um bráðabirgðaákvörðun, sbr. nánar undir ítarlegri rökstuðningi.

Enn fremur er rétturinn sem Síminn byggir á, þ.e. réttur til flutnings á því efni sem um ræðir á lokuðu myndlyklakerfi sínu, mjög umdeildur. Fordæmi Hæstaréttar í málum nr. Hrd. 203/2016 og Hrd. 246/2017 sýna að dómstólar eru tregir til að heimila íþyngjandi aðgerðir þegar undirliggjandi réttur er „ekki vafalaus“. Samkvæmt dómafordæmum er „varhugavert“ að beita bráðabirgðaaðgerðum til að vernda óvissan rétt. FST skyldi því gjalda varhug við að verða við slíkri kröfu.“

Þá telur Sýn að meginskilyrði fyrir töku bráðabirgðarákvörðun, þ.e. um að *réttindi aðila fari ella forgörðum* eða hann verði fyrir *verulegu fjártjóni*, séu ekki uppfyllt. Um þetta segir í athugasemdunum:

„Meintur skaði vegna þess að dreifingarsamningur er útrunninn er alfarið fjárhagslegur. Færa má sterk rök fyrir því að skýra beri hugtakið „verulegt fjártjón“ með hliðsjón af 1. tölul. 3. mgr. 24. gr. laga nr. 31/1990 um kyrrsetningu, lögbann o.fl. Dómaframkvæmd Hæstaréttar er afdráttarlaus um að lögbanni verði ekki beitt þegar meint tjón er bæt看legt með skaðabótum síðar. Í dómi Hæstaréttar í máli nr. Hrd. 703/2015 var kröfu um lögbann hafnað á þessum grundvelli. Í máli nr. Hrd. 84/2001 var lögbanni sömuleiðis hafnað þar sem „vandkvæðalítið“ taldist að afmá þau spjöll sem af athöfninni hlytust. Þar sem tjón Símans er bæt看legt fer réttur hans ekki „forgörðum“.

Enn fremur er málatilbúnaður Símans um yfirvofandi „fjártjón“ í hrópandi mótsögn við eigin yfirlýsingar. Forstjóri Símans hefur til að mynda opinberlega lýst því yfir að rekstrarleg áhrif af því að missa Enska boltann séu „ofmetin“ og að nettó áhrif á

rekstrarhagnað og sjóðstreymi séu „jákvæð“, sbr. viðtal á mbl.is 9. mars 2025. Slíkar yfirlýsingar grafa undan öllum fullyrðingum um yfirvofandi tjón og sýna að um hefðbundna viðskiptaáhættu er að ræða en ekki brátt ástand sem kallar á íhlutun stjórnvalds.“

Í athugasemdum Sýnar kemur fram að taka bráðabirgðaákvörðunar um kröfu Símans um flutningsrétt stangist á við meðalhófsreglu stjórnarsýslulaga. Er þetta orðað svo:

„Grundvöllur starfsemi Sýnar er sá einkaréttur sem félagið nýtur á því efni sem það miðlar, sbr. höfundalög nr. 73/1972. Samkvæmt 48. gr. laganna er „endurvarp [...] á útvarpi“ útvarpsstöðvar óheimilt án samþykkis hennar. Þótt flutningsréttur laga um fjölmiðla takmarki þennan einkarétt verður sú takmörkun að vera túlkuð þröngt og í samræmi við meðalhóf.

Samkvæmt 12. gr. stjórnarsýslulaga nr. 37/1993 skal stjórnvald velja það úrræði sem er vægast. Að skylda Sýn til að viðhalda viðskiptum með þvingun er veruleg skerðing á samninga- og atvinnufrelsi Sýnar. Vægara úrræði er að hraða efnismeðferð málsins. Fáí Síminn þar rétt sinn staðfestan, getur félagið einfaldlega leitað réttar síns og krafist þess að fá meint tjón bætt, að uppfylltum skilyrðum skaðabótaréttar. Beiting bráðabirgðaákvörðunar er því óþörf og gengur lengra en nauðsyn krefur.“

Framangreind sjónarmið Sýnar um skilyrði fyrir töku bráðabirgðarákvörðunar er að finna í samantektarkafli í andbréfi félagsins frá 23. júlí sl. Fjallar Sýn í ítarlegra máli um skilyrði fyrir töku bráðabirgðaákvörðunar í köflum 2. – 3. undir yfirkafli II sem ber yfirskriftina „Ítarlegri umfjöllun“. Við úrlausn þessa máls hefur verið horft til þeirra sjónarmiða sem þar koma fram um skilyrði til töku bráðabirgðaákvörðunar, án þess að FST telji vera tilefni til að rekja efni þeirra sérstaklega, enda hafa þau verið tekin saman í styttra máli hér að framan.

Þá er í lok bréfs Sýnar að finna sáttatillögu í málinu sem varðar tímabundinn og skilyrtan flutningsrétt Símans til næstu áramóta. Þessi tillaga var ekki borin fram á sáttafundi með aðilum sem haldinn var þann 17. júlí sl. og FST er ekki kunnugt um að Sýn hf. hafi borið hana upp við Síman hf. innan þeirra tímamarka sem FST hafði sett málsaðilum til að ná sáttum í málinu eða fyrir þann 25. júlí sl. Fjallað verður um hina svonefndu sáttatillögu í sérstökum kafla hér að neðan.

6. Afstaða til töku bráðabirgðaákvörðunar

6.1. Almenn um mat á hagsmunum þessa máls og formaskilyrðum

FST vísar til þess sem fram kemur í kafla 2.3 hér að framan um einhliða tímabundna framlengingu Sýnar á dreifingarsamningi Símans og Sýnar frá 1. desember 2020 um einn mánuð, þ.e. til 31. ágúst nk. Með því frestast áform Sýnar um lokun á dreifingu umrædds sjónvarpsefnis Sýnar um IPTV kerfi Símans, sem átti að raungerast þann 1. ágúst um einn mánuð. Hins vegar stendur Sýn alfarið við það skilyrði sitt fyrir flutningi efnisins, sem upphaflega var kynnt Símanum þann 30. maí sl., að efnið verði einungis flutt um sjónvarpsapp Sýnar, en nú frá og með 1. september nk. Eftir stendur að Sýn mun breyta sínu þjónustuframboði þann 1. ágúst, þ.e. með því annars vegar að gera SÝN að opinni

sjónvarpsstöð og hins vegar með þeim pökkum sem innihalda bæði ólínulegt efni og íþróttarásir. Samningar Símans og Sýnar, sem auk þess er óvissa um hvort séu í gildi eða ekki, fjalla ekki um þetta vöruframboð og ekkert kom fram í bréfi Sýnar um heildsöluverð fyrir þessa þjónustu.

FST mun fjalla um þetta útspil Sýnar í kafla 6.13 hér að neðan, sem fjallar um niðurstöðu FST varðandi beiðni Símans um bráðabirgðaákvörðun, og hvort það breyti niðurstöðunni. Þar sem umrætt útspil Sýnar barst mjög seint, eða kvöldið fyrir áætlaða birtingu niðurstaðna þessa bréfs gagnvart málsaðilum, og textinn því að langmestu leyti tilbúinn, telur FST hins vegar ekki nauðsynlegt að breyta öllum texta í köflunum hér að neðan vegna þessarar breytingar á umræddri lokunardagsetningu, enda ekki um lokaákvörðun að ræða. Lesa ber orðalag textans hér á eftir í því ljósi.

Mat á hagsmunum aðila í ágreiningmáli þessu, sérstaklega hvað varðar skilyrði fyrir töku bráðabirgðaákvörðunar, ræðst af nokkrum þáttum. Það eru fyrir hendi gögn sem hægt er að horfa til við þetta mat, en margir óvissupættir eru þó til staðar, þar sem ekki er með fullri vissu hægt að spá fyrir um hegðun neytenda við breytingar á fyrirkomulagi sjónvarpsdreifingar, og eins og í þessu tilviki þegar loka á fyrir tiltekna IPTV dreifileið Símans sem um 40.000 heimili eru að nota, þar af [...] sem eingöngu nota IPTV kerfi Símans en ekki smáforriti (öpp), en eðli málsins samkvæmt hljóta þau að verða einhver.

Í athugasemdum sínum leggur Sýn áherslu á að túlka beri heimild og skilyrði fyrir töku bráðabirgðarákvörðunar með þröngum hætti og að meðalhöfs sé þannig gætt. Telur Sýn að túlka verði skilyrðin með sambærilegum hætti og á við 1. tölul. 3. mgr. 24. gr. laga nr. 31/1990 um kyrrsetningu, lögbann o.fl., þ.e. eins og um aðfarargerðir væri að ræða. Í því sambandi þurfi að horfa til dómaframkvæmdar Hæstaréttar um að lögbanni verði ekki beitt þegar meint tjón er bæt看legt með skaðabótum síðar.

Hvað sem dómaframkvæmd Hæstaréttar líður um túlkun og beitingu annarra laga sem FST telur ekki fyllilega hægt að jafna saman við flutningsréttarreglur fjölmiðlalaga og sérstaka heimild til töku bráðabirgðarákvörðunar í 4. mgr. 45. gr. þeirra, að þá þarf að huga að því að undirliggjandi verndarhagsmunir flutningsreglna fjölmiðlalaga er mun víðfeðmara en á við um lög nr. 31/1990 um kyrrsetningu, lögbann o.fl. Flutningsreglum fjölmiðlalaga er fyrst og fremst ætlað að tryggja hagsmuni neytenda, um að þeir hafi valfrelsi og neyðist ekki til að eiga í viðskiptum við tiltekið fjarskiptafyrirtæki til að nálgast ákveðið sjónvarpsefni (þ.e. almannahagsmunir), á meðan síðastnefndu lögin varða oftast tiltekinn ágreining tveggja aðila sem hefur ekki víðtækari skírskotun fyrir samfélagið umfram hagsmuni þeirra sem hlut eiga að máli, a.m.k. ekki bein áhrif á hagsmuni neytenda.

Þá er það grundvallarregla í lögskýringum að túlka beri lög til samræmis við markmið þeirra. Hvað varðar flutningsreglur fjölmiðlalaga að þá er markmið þeirra, eins og ítarlega er rakið í greinargerð frumvarpsins sem varð að fjölmiðlalögum, að verja hagsmuni neytenda, þ.m.t. valfrelsi, og koma í veg fyrir skaðleg áhrif á samkeppni á sjónvarps- og fjarskiptamarkaði sem stafar af lóðréttari samþættingu fjölmiðlaveitu og fjarskiptafyrirtækis. Það gefur ekki svigrúm til þess að túlka skilyrði til töku bráðabirgðaákvörðunar með svo þröngum hætti að markmið laganna náist ekki.

Sýn vísar sérstaklega til tiltekinna dóma Hæstaréttar Íslands máli sínu til stuðnings m.a. mál nr. 84/2001 þar sem lögbanni var hafnað þar sem „vandkvæðalítið“ taldist að afmá þau spjöll sem af athöfninni hlytust. FST er ekki á því að það sé vandkvæðalítið að sanna tjón vegna brottfalls viðskiptavina vegna aðgerða samkeppnisaðila varðandi aðgang neytenda að sjónvarpsefni. Það er einmitt flókið og matskennt úrlausnarefni að færa fram fullnægjandi sönnur á upphæð fjártjóns af þeim sökum. Það ætti Sýn að þekkja af eigin raun eftir málaferli við Símann um skaðabætur vegna brota félagsins á 5. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga, sbr. héraðsdóm í máli nr. E-2362/2020.

Verði þessi þrönga skilgreining Sýnar lögð til grundvallar, þ.e. að ekki komi til greina að beita bráðabirgðaráðstöfunum í tengslum við flutningsréttarbeiðnir ef hægt er að sækja skaðabætur, yrði skilyrði ákvæðisins um *verulegt fjártjón* marklaust, enda í sjálfu sér hægt að sækja skaðabætur fyrir allt fjártjón síðar. Bráðabirgðaákvæðið er hugsað sem „*ex ante*“ inngrip til að koma í veg fyrir eða takmarka líkurnar á verulegu fjártjóni og þá síðari málaferlum varðandi skaðabætur fyrir slíkt tjón.

Þó undirliggjandi verndarhagsmunir flutningsreglna fjölmiðlalaga séu víðtækir og snúa að neytendavernd (almannahagsmunum) er það rétt hjá Sýn að ákvæði 4. mgr. 46. gr. laganna um heimild FST til töku bráðabirgðaákvörðunar veita FST ekki heimild til að horfa beint til mögulegs tjóns eða óþæginda neytenda, líkt og FST getur horft á við að meta flutningsréttinn sjálfan við hefðbundna meðferð málsins. Við ákvörðun um hvort skilyrði séu til töku bráðabirgðaákvörðunar getur FST því eingöngu horft til þess hvort Síminn, sem aðili málsins, verði fyrir réttindamissi eða verulegu fjártjóni taki FST ekki bráðabirgðaákvörðun.

6.2. IPTV og framtíð þess

Sjónvarpsdreifing yfir IPTV kerfi⁸ hefur verið mikil á Íslandi samanborið við önnur lönd, þó hún hafi farið minnkandi á allra síðustu árum. Líklega má rekja þessar miklu vinsældir IPTV kerfanna til þess að hér á landi náðu kapalsjónvarpskerfi aldrei mikilli útbreiðslu eins og víða í Evrópu. Því var úppfyllt eftirspurn til staðar á sjónvarpsmarkaði. IPTV hefur þann kost umfram móttöku um loftnet að hægt er að horfa á dagskrá í ólínulegu streymi og fóru neytendur því að nýta sér þá þjónustu í auknum mæli. Upptaka IPTV var skjót með eindæmum og ætla má að IPTV kerfin hér á landi, tæknileg gæði og þjónustumöguleikar sem neytendum standa til boða, séu góð á alþjóðlegan mælikvarða. IPTV notkun hér á landi náði hámarki í lok árs 2017 þegar 101.154 heimili nýttu þá sjónvarpsdreifileið. Í árslok 2020 hafði þeim fækkað í 88.109 og í árslok 2024 stóð fjöldinn í 73.182, sem þýðir að annað hvert heimili var með aðgang að

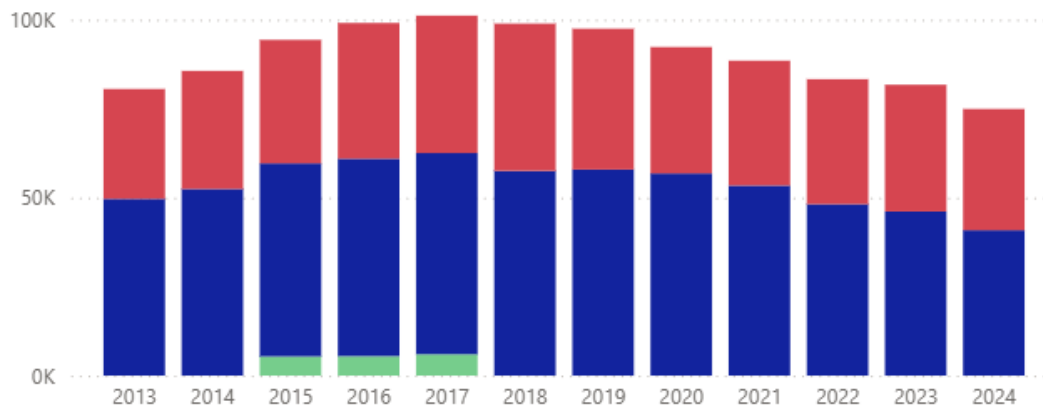
⁸ Í kafla 3.6 í skýrslu Mannvits, sem var hluti af framangreindri úttekt Fjölmiðlanefndar á aðgengi almennings að sjónvarpsútsendingum frá 2023, var fjallað um **IPTV** (Internet Protocol TV). Þar segir að IPTV geri það mögulegt að senda út sjónvarpsefni yfir nettengingar. Sjónvarpsefni væri með þessari aðferð streymt beint og stöðugt til notenda á lokuðu neti, ólíkt því að hlaða niður efni og sýna eða spila í framhaldi. Almennir væri notast við MPEG þjökkpunarstaðla. Þar sem kerfin væru rekin á lokuðu neti hefðu þjónustusalir ýmsar aðferðir til að tryggja bæði gæði útsendinga, ásamt hagkvæmri nýtingu á bandbreidd og búnaði sem væri til hagsbóta fyrir notendur.

IPTV kerfi um síðustu áramót. Á tímabilinu frá 2018 til 2024 hefur markaðshlutdeild Símans á þessum markaði verið frá 56% til 64% en markaðshlutdeild Sýnar hefur verið frá 36% til 44%.⁹

Á eftirfarandi mynd má sjá þróun fjölda áskrifta að IPTV þjónustu hér á landi frá 2013 til ársloka 2024.

Þróun á fjölda IPTV áskrifta eftir fyrirtækjum

● 365 ● Síminn ● Sýn

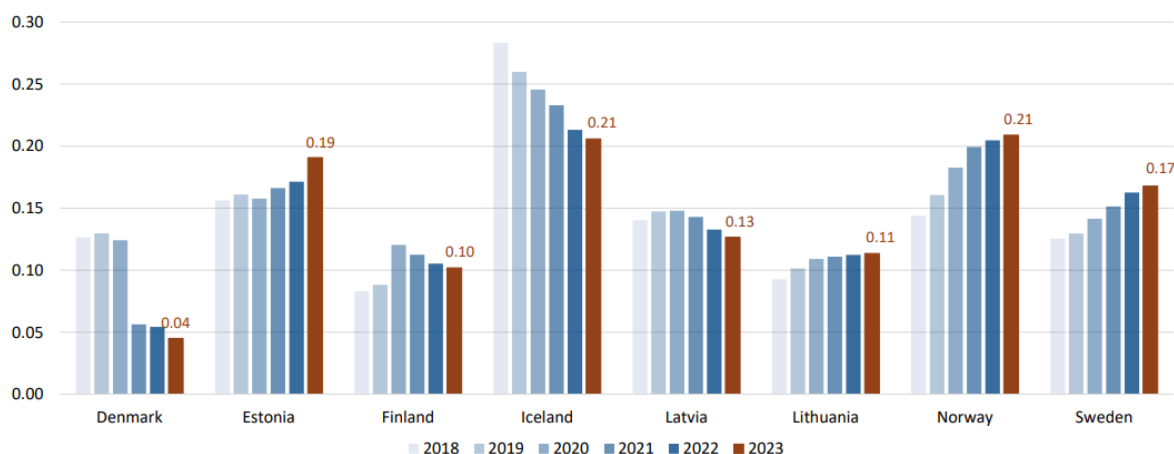
Mikil þróun hefur verið á möguleikum neytenda að horfa á sjónvarpsefni gegnum OTT lausnir sem líklega skýrir þessa fækkun á áskriftum að IPTV þjónustu. Bæði Síminn og Sýn (sem og Nova) hafa einnig kynnt til sögunnar smáforrit sem setja má upp í sjónvörpum og sjónvarpstölvum sem nota má í stað IPTV myndlykils en smáforritin tengjast sjónvarpsþjónustunni yfir almenna internetið (OTT). Einnig er í boði að tengjast sjónvarpsþjónustu fyrirtækjanna í tölvum gegnum vefviðmót. Tölfræðisöfnun FST um fjölda myndlykla fangar því ekki öll viðskipti fyrirtækjanna á þessum vettvangi.

Í norrænu tölfræðiskýrslunni fyrir lok árs 2023, sem nálgast má á heimasíðu FST¹⁰, sést að þróun áskrifta að IPTV þjónustu er mismunandi á Norður- og Eystrasaltslöndunum.

⁹ Sýn er svo í einokunarstöðu í sjónvarpsdreifingu yfir loftnet, en mjög fá heimili nota slíka leið til að horfa á sjónvarp í dag.

¹⁰ <https://www.fjarskiptastofa.is/fjarskiptastofa/tolfraedi-og-gagnasafn/utgefid-efni/>.

Þróun á fjölda IPTV áskrifta á mann

Á meðan IPTV áskriftum fækkar í Danmörku, Finnlandi, Íslandi og Lettlandi fer þeim fjölgandi í Eistlandi, Noregi og Svíþjóð en virðist vera að ná hámarki í Litháen. Í mörgum löndum hafa verið kapalsjónvörp í notkun en slíkar tengingar hafa frekar verið á undanhaldi. IPTV kerfi eru einnig mikið notuð í fleiri Evrópuríkjum eins og t.d. Frakklandi þar sem um 60% landsmanna nýta slíka lausn til að horfa á sjónvarp.

Að mati FST gefa ofangreindar upplýsingar til kynna að hér á landi munu IPTV áskrift halda áfram að fækka en ekki er hægt að fullyrða um hversu hröð sú þróun muni verða á næstu árum. Þessar tölur gefa ekki tilefni til að ætla að IPTV áskriftir muni heyra sögunni til alveg á næstu árum, nema fjarskiptafyrirtækin muni ákveða að fasa þessari tækni hratt út.

Síminn segir í erindi sínu til FST, dags. 15. júlí sl., að félagið sé ekki með nein áform um slíkt á næstu árum, hvað svo sem verður eftir 10-15 ár. Þvert á móti [...]. Miðað við útfösun á PSTN og koparheimtaugum mætti frekar búast við að slíkt tæki nokkur ár frá því að ákvörðun um útfösun hefði verið tekin.¹¹ Þá segir Síminn að IPTV kerfið verði einnig áfram mikilvægt í starfsemi félagsins þar sem félagið getur haft fulla stjórn á því, en eru ekki undir náð og miskunn erlendra stórfyrirtækja eins og Apple, Google, Samsung, LG o.s.frv. varðandi uppfærslur og annað slíkt.

Sýn segir að [...], en félagið sé á þeirri vegferð að auka og styrkja OTT sjónvarpsdreifingu sína á kostnað lokaðs IPTV kerfis. Á þessum tímapunkti gæti Sýn séð fyrir sér að loka IPTV kerfi félagsins eftir [...]. Þá hefur komið fram í máli Sýnar að myndlyklar félagsins [...].

¹¹ Í umsögn PFS (nú FST) í tengslum við samruna Fjarskipta (nú Sýnar) og 365 miðla á árinu 2017, sem lauk með ákvörðun SE nr. 42/2017, segir m.a.: „PFS tekur einnig fram að IPTV kerfi Símans og Vodafone hafi náð yfirburðastöðu við sjónvarpsdreifingu hér á landi, þannig að fordæmalaust sé annars staðar í Evrópu og þótt víða væri leitað. Því sé mikil þörf á því að búið sé svo um hnútana að viðeigandi kvaðir gildi varðandi aðgang að þessum kerfum. **Eigi þetta við um aðgang efniseigenda að dreifikerfi sem ná til neytenda, aðgang kerfiseigenda að efni til að dreifa ...**“ (leturbreyting FST). Niðurstaða SE var að setja samrunanum skilyrði, en þau náðu ekki til Símans, þar sem þau áttu aðeins við um nýja og minni aðila. Tók SE fram að reglur um flutning myndefnis í VII. kafla fjölmiðlalaga tryggðu aðgang neytenda að sjónvarpsrásum hins sameinaða fyrirtækis yfir ólók dreifikerfi.

Ljóst er að Síminn og Sýn eru á öndverðum meiði hvað framtíðarsýn fyrir IPTV varðar, a.m.k. ef marka má málflutning félaganna. Síminn heldur því reyndar fram að margnefnd OTT vegferð Sýnar sé orðum aukin og hún hafi alls ekki verið fyrirferðamikil í samskiptum Sýnar við Símann áður en félagið hreppti sýningarréttinn á Enska boltanum fyrir ári síðan. Algjör stefnubreyting virtist hafa orðið hjá Sýn við að hreppa réttinn. Félagið hefði nú síðan í apríl sl. verið í mikilli herferð til að lokka til sín viðskiptavini keppinautanna, og þá helst varðandi allan pakkann, þ.e. fjarskiptin líka. Þar hefði Sýn teflt IPTV kerfi sínu alveg jafnt fram samanborið við OTT lausnina.

Miðað við fjölpósta til viðskiptavina Sýnar sem eru í sjónvarpsáskriftum hjá félaginu, en eru (eða voru) á sjónvarpsdreifikerfi Símans, sem FST hefur undir höndum frá því í apríl og maí sl. er hægt að taka undir þetta hjá Símanum. Þar var OTT lausn Sýnar ekki hampað umfram IPTV hjá Sýn og vísað jafnt til beggja möguleikanna. Þá þykir FST skjóta skökku við, miðað við það hvað Sýn virðist gera lítið úr IPTV kerfi sínu og framtíð þess, að Sýn sagðist nú nýlega (25. júlí sl.) eiga [...] myndlykla á lager, þrátt fyrir að búast mætti við að töluvert hafi farið út af myndlyklum Sýnar á tímabilinu apríl, þegar markaðssóknin virðist hafa hafist af alvöru, til 25. júlí.

Í Evrópu virðist IPTV nokkurn veginn hafa haldið sjó á síðustu árum þrátt fyrir öfluga innkomu OTT lausna við sjónvarpsáhorf, en áhorf um kapalkerfi og gervihetti gefið verulega eftir. Þá er töluverð þróun í IPTV lausninni og myndlyklar eru farnir að verða samþættir (e. hybrid) þannig að þeir geta bæði starfað um hefðbundin lokuð IPTV net og OTT. Þetta gæti því lengt líftíma slíkrar tækni enn meira en spáð hefur verið fram til þessa. Auk þess gerir þessi þróun skilin á milli hefðbundinna IPTV lausna og OTT lausna óskýrari en áður. Varðandi umfjöllun Símans um þróun sjónvarps á Íslandi og erlendis vísast til kafla IV. (bls. 9-16) í erindi félagsins til FST frá 15. júlí sl. Varðandi sjónarmið Sýnar um þetta vísast til kafla 1 (Málsatvik) undir kafla II (bls. 7-11).

Nýjasta tækni í myndlyklum, þ.m.t. „hybrid“ myndlyklar sem bæði bjóða upp á hefðbundna lokaða IPTV dreifingu og OTT dreifingu gera það líka að verkum að skil milli þessara tæknileiða er að verða óskýrari og renna e.t.v. saman í framtíðinni að meira eða minna leyti. IPTV og OTT væru bæði lausnir til að dreifa myndefni með samskiptaháttum internetsins, annað hvort um lokað einkanet og hin á opna almenna internetinu, en þróunin á þessum tæknileiðum er á fleygiferð, og því nokkuð erfitt að spá langt fram í tímann hvað þessa þróun varðar. Erlend stórfyrirtæki, sem bjóða upp á OTT dreifingu, t.d. Netflix, HBO, Disney+ og Viaplay hafa á síðustu árum t.a.m. verið að semja við hin ýmsu evrópsku fjarskiptanet, sem reka IPTV kerfi, um innkomu á þau kerfi til að auka dreifingu síns efnis.¹²

Eins og fram kom í frétt á vefsíðu RÚV þann 4. júlí 2023 hóf Viaplay innreið sína á íslenskan markað á árinu 2021 og ætlaði sér stóra hluti, m.a. að verða leiðandi íþróttastöð á Íslandi.¹³ Viaplay hefur frá þeim tíma haldið á 50% af sýningarréttinum á UEFA keppnunum í knattspyrnu

¹² Á bls. 15 í erindi Símans til FST, dags. 15. júlí sl., segir m.a.: „Niðurstaðan er þannig sú að Netflix er almennt að semja við fjarskiptafyrirtæki um allan heim þar sem Netflix er aðgengilegt um myndlykla. Hið sama gildir um aðrar erlendar efnisveitur og þótt að framan séu aðeins nokkur dæmi þá eru samningar fjarskiptafyrirtækja og fjölmiðlaveitna orðin reglan. Íðulega kemur þar í umræðunni að með samningunum nær efnisveitan til stærri áhorfendahóps. Ef Sýn er að fara í aðra átt, þá verður ekki betur séð en að Sýn sé að minnka aðgengi.“

¹³ <https://www.ruv.is/frettir/innlent/2023-07-04-ris-og-fall-viaplay-a-islandi-386942>.

(Meistaradeildin, Evrópudeildin og Sambandsdeildin) á móti Sýn, sem og sýningarréttinum af Formúlunni, pílu og Bundesligunni í knattspyrnu. Þá var streymisveitan með sýningarréttinn frá landsleikjum íslenska karlalandsliðsins í knattspyrnu, en það mæltist ekki vel fyrir hjá íslenskum áhorfendum. Kvörtuðu margir yfir að þurfa að gerast áskrifendur að streymisveitunni í gegnum app, auk þess sem kvartanir bárust um léleg gæði þegar samtíðaráhorf var mikið af vinsælum landsleikjum. Þennan sama dag var kynnt til sögunnar samstarf Viaplay og Sýnar. Áskriftir að streymisveitunni urðu frá og með 1. ágúst 2023 viðbót við áskriftarpakka Sýnar, þ.m.t. um IPTV kerfi Sýnar. Sýn setti á laggirnar línulega sjónvarpsrás sem ber heitið Sýn Sport Viaplay. Öll dagskrárgerð í tengslum við umrætt íþróttaefni yrði á hendi Sýnar. Frá og með haustinu 2023 hafa landsleikir íslenska karlalandsliðsins í knattspyrnu síðan verið sýndir í opinni dagskrá á sportrásum Sýnar. Í viðtali við forstjóra Viaplay sagði hann að um væri að ræða náttúrulegt skref fyrir streymisveituna að hefja samstarf við fremsta fjölmiðla- og fjarskiptafyrirtæki landsins. Sameining í íþróttaútsendingum og sala Sýnar á aðgangi að Viaplay væri til þess fallin að auka dreifinguna og skila meiri ávinningi af fjárfestingu Viaplay.

Að ofangreindu virtu tekur Sýn sjálf þátt í samstarfi fjarskiptafyrirtækja og streymisveitna, sem Síminn segir að sé að verða æ algengara í Evrópu og um heim allan, en Sýn segist ekki kannast við. Er það ekki trúverðugur málflutningur hjá Sýn.

Sýn vísar til þess að í úttekt Fjölmiðlanefndar á aðgangi almennings að sjónvarpsútsendingum frá 2023, í þeim kafla sem Mannvit skrifaði, komi fram í kafla um Símann að félagið gerði ráð fyrir að IPTV lausnir hverfi af markaði á næstunni og OTT taki alveg við. Þegar þetta var borið undir yfirlögfræðing Símans á framangreindum sáttafundi hafði hann ekki skýringu á þessu og ekki hafi náðst að finna út úr því hvaða starfsmaður Símans hafi átt að hafa sagt þetta við Mannvit. Í öllu falli væri ljóst að þetta væri ekki stefna núverandi stjórnenda Símans, sbr. framangreint. Miðað við að tveimur árum eftir að skýrslan kom út, hafi ennþá um 40.000 heimili verið í IPTV áskriftum hjá Símanum er ljóst að mati FST að þessi ummæli hafi ekki verið nákvæm eða í samræmi við raunveruleikann. Orðalagið „á næstunni“ virðist þá a.m.k. hafa verið mjög teygjanlegt og átt við mörg ár en ekki nokkra mánuði eða örfá ár.

Það er frummat FST að þrátt fyrir að OTT lausnir við myndmiðlun séu komnar fram úr IPTV hvað fjölda varðar er ekkert sem bendir til þess að IPTV kerfi verði ekki áfram valmöguleiki fyrir notendur hér á landi á næstu árum. Um síðustu áramót nýttu 73.000 heimili ennþá slíka leið eða um helmingur heimila. Þar af voru um 40.000 IPTV áskriftir hjá Símanum og þar af [...] bara með slíka lausn en ekki app. Þá horfa [...] heimili á fréttir Sýnar á hverjum degi í gegnum IPTV kerfi Símans. Auk þess nota mörg heimili báðar lausnirnar og því er OTT lausnin væntanlega viðbót við IPTV fyrir mörg heimili og t.d. hægt að nýta hana í gegnum farsíma þegar fólk er á ferðinni.

6.3. Almennt um OTT lausnir og samspil þeirra við flutningsréttarákvæði fjölmiðlalaga

Í kafla 3.10 í skýrslu Mannvits, sem var hluti af framangreindri úttekt Fjölmiðlanefndar frá 2023, var svo fjallað um OTT (Over-The-Top) lausnir við dreifingu sjónvarparsefnis. Þar kemur fram að OTT sendir efni yfir hraðvirkt internet í stað þess að vera á lokuðu IP neti eins og IPTV. Streymisveita sem byggir á OTT streymisþjónustu sendir út efni yfir hið almenna internet og getur þannig komið efni sínu beint til notenda án þess að fara í gegnum fyrirtæki sem bjóða ákveðna sjónvarpsþjónustu. Til þess að hafa aðgang að OTT þjónustu þarf notandi smáforrit

(app) í internettengdu tæki. Gjaldtaka og stýring efnis væri unnin í gegnum smáforritið. Sala á þessari þjónustu væri óháð og án afskipta eða aðkomu þeirra fyrirtækja sem tengdu heimili eða notendur við internet eða ákveðna sjónvarpsþjónustu (t.d. IPTV). Mikill vöxtur hefði verið í útsendingum með þessum hætti og mætti þar nefna hinar ýmsu erlendu streymisveitur. Það sem hefði gert OTT þjónustu mögulega á síðustu árum væri sú aukning sem hefði orðið í bandbreidd internetþjónustu í heiminum og tækniþróun í dreifingu myndefnis. Bæði IPTV og OTT væru lausnir sem nota samskiptahætti internetsins til að dreifa sjónvarpsefni. IPTV á lokuðu einkaneti en OTT beint yfir almenna internetið (opnu kerfi) aðgengilegt fyrir alla sem eru tengdir því.

OTT smáforrit (öpp) eru því forrit sem veita efni yfir almenna internetið. Dæmi um slík erlend öpp eru t.d. Netflix, Disney+, Viaplay og HBO Max, Amazon Prime Video og YouTube. Íslensk OTT öpp, þar sem hægt er að horfa á sjónvarpsefni, eru t.d. RÚV, Sýn, Sjónvarp Símans og Nova TV.

Það þarf snjallsjónvarp (e. Smart TV) eða annan tengibúnað/smátölvu (t.d. Apple TV, Google Chromecast eða Android TV box) til að nota þessi öpp. Einnig er hægt að nýta sér Chromecast sem sendir myndband úr síma/tölvu í sjónvarpið. Ekki öll sjónvarpstæki eru snjallsjónvörp eða styðja öll íslensku öppin¹⁴ og í þeim tilfellum þarf notandinn að kaupa tengibúnað t.d. Apple eða Android TV eða nýta aðra tækni.¹⁵

Það getur verið flókið fyrir fólk að setja upp app í sjónvarpið, en þegar það er komið inn í valmynd í sjónvarpinu eiga flestir auðvelt með að nota það eins og notkun á Netflix hér á landi gefur til kynna. Ef sjónvarpið er hins vegar af þeirri gerð sem ekki styður öll íslensku öppin felst í því viðbótarkostnaður að kaupa tengibúnað eins og t.d. Apple TV, ásamt auknu flækjustigi. Þegar búið er að tengja slíkan búnað og setja inn í hann þau öpp sem notandinn vill nota er notkun á slíkum búnaði svipaður og með myndlykli sem fylgir IPTV áskrift.

Samkvæmt framangreindu, og eins og nánari grein verður gerð fyrir í köflum 6.4 og 6.5 hér að neðan, getur FST ekki fallist á að notkun smáforrita (apps) sé einföld lausn fyrir alla notendur, auk þess að upp á vantar að allar tegundir sjónvarpstækja (eða sjónvarpstæki sem eru orðin nokkurra ára gömul) styðji við app Sýnar. Af þessum sökum má, að mati FST, búast við röskun hjá nokkuð stórum hópi notenda verði lokað fyrir dagskrá Sýnar hf. í IPTV kerfi Símans.

Í kafla 4 í andmælaskjali Sýnar og undirkafla 4.1 (Markmið flutningsreglna) á bls. 21-22 segir m.a. að efnishlið málsins snúist um túlkun á 45. gr. fjölmiðlalaga og hvort sú heimild geti í reynd falið í sér fortakslausa skyldu Sýnar til að veita aðgang að efni sínu um tiltekið lokað og afmarkað dreifikerfi keppinautar, þegar Sýn byði þegar upp á aðra tæknilega fullkomna og aðgengilegri OTT lausn sem þjónaði markmiði laganna betur. Álitaefnið reyndi á mörk

¹⁴Sýn segist t.a.m. vera að semja við Samsung og LG um að koma sjónvarps appi sínu í þau sjónvörp og er stefnt að því að því verði lokið um miðjan ágúst varðandi Samsung og síðar í ágúst varðandi LG. Þar er t.d. gert ráð fyrir því að app Sýnar verði aðgengilegt í þessum sjónvörpum sem framleidd væru 2020 og síðar.

¹⁵Því má segja að til þess að horfa á útsendingar um OTT lausnir þurfa sjónvörp að vera svokölluð „Smart TV“, þ.e. internettengd og þannig búin að hægt sé að setja upp í þeim smáforrit (öpp) sem tekur við efni. Flest sjónvörp sem seld hafa verið síðustu ár eru þannig búin. Eldri sjónvörp sem ekki eru þannig útbúin geta birt efnið í gegnum t.d. utanálíggjandi snjalltæki, s.s. Apple TV, Google Chromecast og álíka, eða með tengingu við internettengda PC eða Mac tölvu eða sambærilegan búnað.

umrædds ákvæðis, grundvallarreglur eignaréttarákvæðis stjórnarskrár, ákvæði stjórnsýsluréttar og þá grundvallarbreytingu sem orðið hefði á tækni og markaðsaðstæðum frá setningu fjölmiðlalaganna.

Þá kom fram í máli Sýnar að við túlkun ákvæðisins væri óhjákvæmilegt að líta til tilgangs þess og samspils við önnur ákvæði laganna, einkum 44. gr. um flutningsskyldu. Í greinargerð með frumvarpinu væri markmiðum flutningsreglnanna gerð skil með skýrum og ítarlegum hætti. Þeim væri ætlað að bregðast við þeirri stöðu þar sem lóðrétt samþætting fjarskiptafyrirtækja og fjölmiðlaveitna sé talin hamla samkeppni og megin tilgangur laganna væri að brjóta upp lóðrétt eignarhald á efni og dreifingu. Þetta markmið væri hornsteinn allrar túlkunar á flutningsákvæðunum. Sýn hefði boðið Símanum og öðrum aðilum aðgang að efni sínu með OTT lausn Sýnar. Slík lausn væri tæknilega hlutlaus og tryggði aðgang allra neytenda, óháð internetveitu. Þar með ryfi hún alfarið þá lóðréttu samþættingu sem lögunum væri ætlað að vinna gegn. Krafa Símans, um að fá efnið inn á sitt lokaða myndlyklakerfi, miðaði hins vegar að því að viðhalda og styrkja eigin lóðréttu samþættingu Símans. Slík krafa væri í beinni andstöðu við yfirlýst markmið löggjafans. Í dómi Landsréttar nr. Lrd. 438/2020, þar sem Síminn hefði talist brotlegur við 5. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga, hefði sérstaklega verið tekið fram að Síminn hefði getað „*boðið upp á OTT lausn við dreifingu á ólínulegu sjónvarps efni sínu sem væri óháð fjarskiptakerfum eða fjarskiptanetum*“. Þetta staðfesti að dómstólar litu á OTT sem lögmæta og fullnægjandi dreifileið til að uppfylla skyldur fjölmiðlalaganna.

FST telur að megin ágreiningur málsins hverfist einmitt um framangreinda OTT lausn sem Sýn býður Símanum sem eina valkostinn, á sama tíma og félagið viðheldur eigin IPTV lausn en hyggst loka á dreifingu efnis síns á IPTV kerfi eina samkeppnisaðila síns í slíkri sjónvarpsdreifingu. Sýn hefur frá því að félagið tilkynnti Símanum fyrst um breytingar á sjónvarpsdreifingu félagsins þann 30. maí sl. ekkert hnikað frá þeirri afstöðu sinni að það yrði eina leiðin fyrir Símann til að fá að endurselja áskriftir Sýnar á smásölumarkaði. Það þýðir að Síminn fái ekki að dreifa efni Sýnar á IPTV kerfi Símans (né um app Símans) eins og félagið hefur getað gert í áráraðir (og hefur verið gagnkvæmt varðandi dreifingu Sýnar á efni Símans).

Það sem Sýn býður fram er ekki flutningsréttur til handa Símanum, eins og 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga kveður á um, heldur aðeins að heildsala á sjónvarpsdreifingu Sýnar og að Síminn fái að endurselja umrædda íþróttapakka Sýnar (sem einnig innihalda ólínulegu efnisveituna SÝN+ sem enginn flutningsréttur er á) gegn [...] heildsöluafslætti. Ef þetta yrði að veruleika hyrfi fjarskiptamarkaður fyrir dreifingu á umræddu efni, þ.m.t. hinum vinsæla Enska bolta, og Sýn yrði þar með 100% markaðshlutdeild, eins og á heildsölumarkaði fyrir þetta efni og í yfirburðastöðu á smásölumarkaði hvað nánast allt íþróttæfni varðar. Þannig væri Sýn að einoka nánast alla virðisbætur hvað vinælt íþróttæfni varðar,¹⁶ þ.e. efnisréttinn, dreifinguna, heildsöluna og smásöluna. Sem aftur hefði svo áhrif á fjarskiptamarkaði á borð við internetmarkað og mögulegan markað fyrir vöndla með sjónvarps- og fjarskiptaþjónustu. Því er ljóst að mjög mikilvægt er fyrir aðila á borð við Símann (eins og þegar rétturinn á Enska

¹⁶ Að frummati FST eru íþróttarásir Sýnar lykilrásir fyrir sjónvarpsdreifingu hér á landi og almennt er viðurkennt að verðmætar sjónvarpsstöðvar eru skilgreindar sem „must-have“ sjónvarpsútsendingar á dreifikerfum um víða veröld. Sýn er nú í mun betri stöðu hvað umrætt íþróttæfni varðar en Síminn var í frá 2019 fram á vorið 2025. Síminn hafði aðeins Enska boltann, en Sýn hefur nú Enska boltann, UEFA Evrópukeppnirnar, landsleiki, Formúluna, golf, pílu o.fl.

boltanum var hjá Símanum gagnvart Sýn), sem rekur sjónvarpsdreifikerfi (IPTV og sjónvarpsapp) að fá slíkt efni til dreifingar á sínu kerfi.

Það er ekki í samræmi við orðalag og markmið með flutningsréttarákvæði fjölmiðlalaga að þau heimili sem vilja áfram nota myndlykla (og nú skipta mörgum tugum þúsunda) hafi aðeins val um myndlykla frá Sýn, varðandi innlendar sjónvarpsútsendingar Sýnar, þ.e. línulegu opnu stöðinni Sýn (þar sem m.a. eru fréttir og landsleikir íslenska karlalandsliðsins í knattspyrnu) og umræddar áskriftarrásir fyrir íþróttir.

Að auki leiðir tilboð Sýnar til Símans til þess að viðskiptavinir Símans þyrftu að ganga í viðskiptasamband við Sýn til að geta virkjað og notað sjónvarpsapp Sýnar, þó svo að það sé ókeypis að nýta appið, hvað sem síðar verður. Viðmót appsins er þannig að vísað er til þjónustuvers Sýnar vegna allra mála og þurfa notendur þess að gangast undir tiltekna skilmála við undirritun eða staðfestingu samnings með rafrænum hætti til að hlíta skilmálum og kjörum þeim sem um þjónustuna gilda. Við undirritun eða staðfestingu er kominn á bindandi samningur milli viðkomandi notanda og Sýnar. Þá segir að þar sem skilmálunum fyrir notkun appsins sleppir gilda almennir skilmálar um fjarskiptabjónustu Sýnar. [...]. Yfirlögfræðingur Sýnar sagði á sáttafundi aðila hjá FST þann 17. júlí sl. að þetta væri óheppilegt og að Sýn myndi athuga hvort hægt væri að breyta þessu. Slíkt fyrirkomulag er afar óæskilegt út frá samkeppnislegum sjónarmiðum. Þarna væri Sýn komið í beint samningssamband við viðskiptavinir Símans.

Þarna er strax farið gegn einum megin tilgangi flutningsréttarákvæðisins, þ.e. að standa vörð um samkeppni á sjónvarps- og fjarskiptamörkuðum. Þar að auki er það frummat FST að með þessu brjóti Sýn gegn lagaáskilnaði 1. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga um að fjölmiðlaveita skuli gæta jafnræðis milli sjálf síns (og þ.m.t. eigin fjarskiptahluta) og ótengds fjarskiptafyrirtækis, líkt og ítarleg grein verður gerði fyrir í kafla 6.8 hér að neðan.

Þá vekur sá málalíbúnaður Sýnar furðu að félagið gerir tilraun til að færa það markmið laganna að brjóta upp lóðrétt eignarhald fjölmiðlaveitu og fjarskiptafyrirtækis yfir á aðgangsbeiðanda, þ.e. Símann, sem ekki heldur á réttindum á þessu sjónvarpsefni. Ljóst er að slíkur málalíbúnaður gengur ekki upp.

Þá er það frummat FST, m.a. með vísan í kafla 6.8 um mismunun gagnvart IPTV kerfi Símans, að OTT lausnin rjúfi ekki þetta lóðrétt eignarhald eða lóðrétt samþættingu fjölmiðlahluta og fjarskiptahluta Sýnar á meðan Sýn flytur umrætt sjónvarpsefni um eigið IPTV kerfi á sama tíma og Símanum er synjað um slíka dreifingu. Vísan Sýnar til framangreinds dóms Landsréttar um túlkun á 5. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga breytir því ekki. Það ákvæði, þótt það sé staðsett í 45. gr. fjölmiðlalaga, fjallar ekki um flutningsrétt (frekar en 4., 6. eða 7. mgr. 45. gr.), heldur er sérstakt bannákvæði sem bannar fjölmiðlaveitu að beina viðskiptum viðskiptamanna sinna að tengdu fjarskiptafyrirtæki. Það ákvæði tekur t.d. bæði til línulegs og ólínulegs myndefnis, ólíkt 1. mgr. 45. gr. um flutningsrétt, og er í ætt við bannákvæði samkeppnislaga. Ákvæði 1. mgr. 45. gr. um flutningsrétt verður því að túlka með stoð í texta þess ákvæðis og eftir atvikum með stoð í skýrum markmiðum með þeirri grein. Þó rétt sé að dómurinn hafi talið OTT lögmæta og fullnægjandi dreifileið til að uppfylla skyldur 5. mgr. 45. gr. laganna verður að skoða hegðun

Sýnar í heildarsamhengi, þ.m.t. varðandi lagaáskilnað 1. mgr. 46. gr. laganna um jafnræði. Verður þessu gerð betri skil hér síðar.

Þá kom fram í máli Sýnar að sú skylda sem lögð væri á fjarskiptafyrirtæki að semja við fjölmiðlaveitu um flutning væri bundin því skilyrði að beiðni þar um væri „eðlileg“ og „sanngjörn“. Við mat á því yrði því að líta til þeirrar grundvallarbreytingar sem orðið hefði á dreifingu sjónvarpsefnis frá setningu laganna. Eins og fram kæmi í skýrslu Fjölmiðlanefndar frá 2023 væri OTT dreifing yfir opið internet orðin helsta dreifileið sjónvarps, sbr. einnig ný könnun Prósents, sem Sýn hefði látið gera nú fyrr í júlí, sem styddi þetta enn frekar. Þessi tæknipróun, þar sem efni væri aðgengilegt í gegnum smáforrit eða vefsíónvarp óháð því hvaða fjarskiptafyrirtæki veitti netaðgang, græfi undan þeim rökum sem upphaflega hefðu staðið að baki flutningsreglunum, þ.e. að tryggja almenningi aðgang að efni sem annars væri ekki aðgengilegt nema í gegnum fáar, lokaðar dreifileiðir. Til marks um þetta segði orðrétt í kafla 2.15 í almennum athugasemdum við frumvarp það sem orðið hefði verið að fjölmiðlalögum:

„Eðli netsjónvarps er að takmarka ekki val neytenda við samninga fjölmiðlaþjónustuveitenda og fjarskiptafyrirtækja og vandamál, sem reynt væri að leysa með flutningsskyldu og flutningsrétti eins og fjallað verður um síðar, eru ekki til staðar. Aðgangspröskuldur fjölmiðlaþjónustuveitenda inn á markaðinn lækkar einnig verulega.“
(leturbreyting Sýnar)

Það væri mat Sýnar að með OTT lausninni, sem í eðli sínu „takmarkar ekki val neytenda“, og í ljósi tækniframfara, væru þau vandamál sem flutningsréttarreglunum væri ætlað að leysa alls ekki til staðar. Þegar af þeirri ástæðu hlyti meintur flutningsréttur Símans að vera tæmdur þegar honum byðist að endurselja fullnægjandi OTT lausn Sýnar.

FST gerir ekki lítið úr þeirri þróun sem orðið hefur á síðustu árum hvað varðar OTT dreifingu á sjónvarpsefni heldur fagnar henni. Þessi lausn hefur aukið valmöguleika notenda sem er eitt megin markmið flutningsréttarákvæðis fjölmiðlalaga. Sýn bendir á að í eðli sínu takmarki OTT lausnir ekki val neytenda. Það er alveg rétt, því þær hafa sannarlega aukið val neytenda. En það er frummat FST að Sýn sé ótvírætt að takmarka val 40.000 heimila með því að loka fyrir sjónvarpsdreifingu um IPTV kerfi Símans og að þvinga mikinn fjölda heimila til að gera breytingar á því hvernig það hagar sjónvarpsáhorfi sínu og koma inn á sjónvarpskerfi Sýnar, þ.e. ýmist IPTV kerfi eða app Sýnar, og á sama tíma að brjóta gegn ákvæði 1. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga um jafnræði, eins og nánar verður rökstutt í kafla 6.8 hér að neðan.

Varðandi tilvísun Símans til framangreinds texta í kafla í almennum athugasemdum við frumvarp það sem varð að fjölmiðlalögum, þess efnis að vandamál sem flutningsreglum væri ætlað að leysa væru ekki til staðar í tilvikum netsjónvarps (OTT dreifingar), vísast m.a. til kafla 3.3 (Umfjöllun um IP-sjónvarp (IPTV) og netsjónvarp (OTT) í frumvarpi til fjölmiðlalaga) hér að framan.

Ef hinn tilvitnaði texti Sýnar er skoðaður í samhengi við texta þessa kafla 2.15 í heild, sést að þessi texti er fyrst og fremst skrifaður út frá hagsmunum hreinna fjölmiðlaveitna, sem ekki eru einnig fjarskiptafyrirtæki (stóru erlendu efnisveiturnar eru nefndar sérstaklega) og í tengslum við hagsmuni slíkra aðila að losna við dýra milliliði við að koma efni sínu á framfæri við notendur. Þetta á því ekki við um aðila eins og Sýn sem er lóðrétt samþættur aðili í myndmiðlun

og fjarskiptapjónustu, a.m.k. ekki á meðan félagið ætlar áfram að bjóða heimilum upp á eigin IPTV dreifingu, og mismuna þannig Símanum.

Í texta rétt á undan hinum tilvitnaða texta segir að með netsjónvarpi misstu fjarskiptafyrirtæki möguleikana á því að fylgjast með og taka gjöld af því efni sem færi um dreifikerfi þeirra. Fjarskiptafyrirtækin þyrftu þá að byggja verðlagningu sína á gagnaflutningsmagni eingöngu og kæmu ekki til með að fá hlutdeild í tekjum fjölmiðlaveitnanna nema að takmörkuðu leyti. Augljóst er að Sýn er ekki að verða af þessum gjöldum sem nefnd eru nema að nokkru leyti hvað OTT kúnna varðar, þegar félagið býður ennþá upp á dreifingu um eigið IPTV kerfi, en hins vegar yrði Síminn af þeim gjöldum. Tilvitnun þessi er því ekki að koma Sýn að neinum notum í máli þessu.

6.4. Mismunandi tæknileg færni notenda

Það er að mati FST óhætt að slá því föstu að tæknileg færni notenda getur haft áhrif á kauphegðun þeirra í tengslum við að nálgast sjónvarpsefni. Nýjar tæknilegar lausnir geta verið fólki mismunandi eiginlegt að tileinka sér. Þó svo að aldur og andleg færni notenda séu ekki algildir mælikvarðar, má fastlega búast við því að eldri kynslóðir notenda, notendur með þroskafrávik eða þeirra sem glíma við tiltekna sjúkdóma, t.d. á borð við Alzheimer eða elliglöp, eigi erfiðara með að nýta sér nýjar tæknilausnir. Slíkar aðstæður geta ráðið úrslitum um hvort að notandi kjósi að gera ráðstafanir til að þurfa ekki að breyta um tæknilega lausn á því að taka á móti og horfa á sjónvarpsefni.

Í nýlegri skoðanakönnun, sem Síminn hf. lét viðurkenndan fagaðila framkvæma, um áhorf á sjónvarp, þ.m.t. íþróttir, bendir til þess að talsvert stórt hlutfall þeirra notenda sem eru 50 ára og eldri taki á móti sjónvarpssendingum eingöngu í gegnum myndlykil, og hækkar hlutfallið verulega við 60 ára aldur og enn meira við 70 ára aldur, á meðan yngri kynslóðirnar nota IPTV mun minna.¹⁷ FST telur þannig að um geti verið ræða talsvert fjölmennan hóp notenda sem myndu gera ráðstafanir til að geta haldið áfram að nota myndlykil. Það getur síðan haft miklar fjárhagslegar afleiðingar fyrir fjarskiptafyrirtæki sem ekki getur boðið upp á sjónvarpsdreifingu á vinsælu sjónvarpsefni, m.a. fréttum, Enska boltanum og fleira vinsælu íþróttaeefni, í gegnum myndlykil. Slíkir aðilar þyrftu þá allir að færa sig frá Símanum til Sýnar og stór hluti þeirra myndi þá eflaust færa allan pakkann, þ.m.t. öll fjarskiptin, í leiðinni, þar sem Sýn býður upp á álitlegan og hagstæðan pakka fyrir þau heimili sem vilja allar íþróttir og fjarskipti.

Þetta mat er til bráðabirgða og verður skoðað nánar við töku endanlegrar efnisákvörðunar. Fyrirhugað er að afla frekari gagna til að byggja matið á.

6.5. Áhrif takmarkana á aðgengi að efni á þjónustukaup neytenda

Þá er það almennt lagt til grundvallar að takmarkanir á því á hvaða fjarskiptaneti tiltekið efni er í boði getur haft áhrif á val notenda á fyrirtæki sem starfrækir fjarskiptanet. Í þessu sambandi þarf ekki annað en að horfa til þeirra sjónarmiða sem búa að baki flutningsreglum fjölmiðlalaga og fjallað hefur verið um hér að framan. Samkvæmt forsendum í greinargerð frumvarps sem varð að fjölmiðlalögum á heldur ekki að setja neytendur í þá stöðu, þ.e. að þurfa skipta um fjarskiptafyrirtæki til að fá aðgang að tilteknu sjónvarpsefni þjónustuveitanda,

¹⁷ Niðurstöður könnunarinnar eru að öðru leyti bundnar trúnaði, að ósk Símans hf.

heldur er þvert á móti gert ráð fyrir því að unnt sé að nálgast slíkt efni á sjónvarpsdreifikerfum mismunandi fjarskiptafyrirtækja. Þetta valfrelsi notenda er eitt meginmarkmiðið með flutningsréttarákvæði fjölmiðlalaga, auk samkeppnissjónarmiða. Það er frummat FST að um sé að ræða takmörkun á aðgengi að sjónvarpsefni sem getur varðað við verulega fjárhagslega hagsmuni Símans sem geta farið forgörðum verði ekki gripið til ráðstafana til bráðabirgða. Niðurstaðan getur þó verið mismunandi eftir því hvaða sjónvarpsefni á í hlut og hvaða leiðir eru neytendum færar til að nálgast efnið, en nánari grein verður gerð fyrir þessu í niðurstöðukafla 6.13 hér að neðan.

6.6. Óformlegir fundir með öðrum eftirlitsstjórnvöldum

Eftir að krafa Símans um töku bráðabirgðaákvörðunar um flutningsrétt á sjónvarpsefni Sýnar barst FST þann 15. júlí sl. hefur FST átt óformlega fundi með bæði Fjölmiðlanefnd og Samkeppniseftirlitinu. Ræddar voru ýmsar sviðsmyndir varðandi úrlausn ágreiningsmáls þessa. Þar sem að kallað verður eftir formlegum álitum umræddra eftirlitsstjórnvalda þykir ekki vera þörf á því að gera grein fyrir sjónarmiðum og afstöðu þeirra til ágreiningsins að svo stöddu, enda voru þetta óformlegir fundir eins og fyrr greinir. Í ljósi þessa hve stutt var til stefnu fram að 1. ágúst, sem og að um hásumarleyfistíma er að ræða, reyndist ekki raunhæft að óska eftir formlegum umsögnum þessara stofnana við úrlausn kröfu Símans um bráðabirgðaákvörðun.

6.7. Mat á samningsvilja aðila

Eins og fyrr segir liggur fyrir í málinu gríðarlegur fjöldi gagna, m.a. umfangsmikil samskipti aðila sín á milli frá mars sl., samskipti þeirra við SE og svo við FST. Ekki þykir ástæða til að gera grein fyrir þessum samskiptum, eða að leggja mat á samningsvilja aðila í málinu, á þessu stigi.

6.8. Lagaáskilnaður um að jafnræðis skuli gætt um dreifingu efnis

Í 2. og 3. másl. 1. mgr. 46. gr. er kveðið á um að við gerð samninga um flutning sjónvarpsútsendinga skv. 1.-3. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga skuli fjölmiðlaveita gæta jafnræðis, sem og við framkvæmd samninganna. Skal fjölmiðlaveita setja viðsemjendum sínum sömu skilmála í sams konar viðskiptum og veita þjónustu og upplýsingar með sömu skilmálum og af sömu gæðum og veitt væru eigin þjónustudeildum, dótturfyrirtækjum eða samstarfsaðilum. Verður verð og aðrir skilmálar að vera sambærilegir gagnvart tengdum og ótengdum aðilum, sbr. athugasemdir við greinina.

Eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpi því sem varð að fjölmiðlalögum, m.a. greinargerð með 46. gr., kemur fram að ákveðið hafi verið að Fjarskiptastofa myndi fá það verkefni að leysa úr ágreiningi aðila varðandi flutningsreglur VII. kafla laganna, vegna sérþekkingar sinnar á málum er varða aðgang að fjarskiptanetum og verðlagningu á slíkum aðgangi. Þætti það falla vel að starfsemi stofnunarinnar að taka til meðferðar mál er varða flutning sjónvarpsútsendinga á fjarskiptanetum.

Fjarskiptastofa hefur síðustu 20 árin eða svo framkvæmt fjöldann allan af markaðsgreiningum á hinum ýmsu undirmörkuðum fjarskipta. Þar hefur stofnunin lagt ýmsar kvaðir á aðila sem talist hafa verið með umtalsverðan markaðsstyrk, svo sem kvöð um aðgang, kvöð um gagnsæi, kvöð um eftirlit með gjaldskrá (verðkvöð), sem og kvöð um jafnræði, þ.e. að hinn kvaðasetti aðili gæti jafnræðis við veitingu aðgangs gagnvart ytri aðilum annars vegar og sjálfum sér eða

eigin deildum eða samstarfsaðilum hins vegar. Núgildandi ákvæði um jafnræðiskvöð í fjarskiptalögum nr. 70/2022 er að finna í 50. gr. þeirra:

„Fjarskiptastofa getur lagt þær kvaðir á fjarskiptafyrirtæki með umtalsverðan markaðsstyrk að það gæti jafnræðis með tilliti til samtengingar eða aðgangs. Kvaðir um jafnræði skulu einkum tryggja að fyrirtæki beiti sambærilegum skilyrðum við sambærilegar aðstæður gagnvart öðrum veitendum sambærilegrar þjónustu og láti öðrum í té þjónustu og upplýsingar með sömu skilyrðum og af sömu gæðum og það veitir vegna eigin þjónustu eða þjónustu dótturfyrirtækja sinna eða samstarfsaðila. Kvaðir um jafnræði geta falið í sér skyldu fyrirtækis til að bjóða öllum fyrirtækjum vörur og þjónustu sem tengjast aðgangi, þ.m.t. sjálfu sér, með sömu tímamörkum, skilmálum og skilyrðum, m.a. þeim sem tengjast verði og þjónustustigi, og um sömu kerfi og ferli til að tryggja jafnan aðgang.“

Ákvæðið er áþekkt fyrra ákvæði um jafnræðiskvöð í fjarskiptalögum nr. 81/2003. Í 36. gr. reglugerðar nr. 556/2023 um markaðsgreiningar á sviði markaðsgreininga segir m.a. að jafnræðiskvöð eigi að tryggja að fjarskiptafyrirtæki með umtalsverðan markaðsstyrk raski ekki samkeppni. Sé þetta sérstaklega mikilvægt ef um stór og öflug eða lóðrétt samþætt fjarskiptafyrirtæki er að ræða.

Þegar FST hefur lagt jafnræðiskvaðir á fjarskiptafyrirtæki með umtalsverðan markaðsstyrk, eða tekið ákvarðanir um hvort slíkur aðili hafi brotið gegn jafnræðiskvöð, hefur FST iðulega horft til þess að „einangra“ þurfi þá deild fyrirtækisins sem um ræðir, t.d. þá deild sem sér um heimaugarnar, frá öðrum deildum, t.d. þeirri deild sem sér um bitastraumsaðgang, þannig að viðskiptin séu eins og á milli ótengdra aðila. Að sama skapi er í máli þessu mikilvægt að „einangra“ fjölmiðlaveituna, þ.e. framleiðslu og sölu á sjónvarpsefninu, frá dreifingu þess og sölu á fjarskiptaþjónustu. Þá er hægt að meta hvort aðgerðir fjölmiðlaveitu Sýnar myndu teljast eðlilegar ef það væri sjálfstætt fyrirtæki sem ekki starfrækti IPTV dreifingu eða aðra fjarskiptaþjónustu.

Framangreint ákvæði 2. og 3. málsl. 1. mgr. 46. gr. er mjög afdráttarlaust og samkvæmt því skal fjölmiðlahluti Sýnar **við gerð samninga um flutning sjónvarpsútsendinga** skv. 45. gr. fjölmiðlalaga **gæta jafnræðis**, í þessu tilviki gagnvart Símanum. Sýn skal einnig gæta jafnræðis við framkvæmd samninga sem komist hafa á fyrir tilstilli FST í tengslum við 45. gr. Fjölmiðlaveitan Sýn skal setja viðsejendum sínum (hér Símanum) sömu skilmála í sams konar viðskiptum og veita þjónustu og upplýsingar með sömu skilmálum og af sömu gæðum og fjölmiðlaveita Sýnar veitir fjarskiptahluta Sýnar (eða þeirri einingu sem starfrækir IPTV kerfið). Verður verð og aðrir skilmálar að vera sambærilegir gagnvart tengdum og ótengdum aðilum, sbr. athugasemdir við greinina.

Fjölmiðlaveitan Sýn hefur veitt fjarskiptahluta félagsins, sem rekur IPTV kerfi félagsins (eða þeirri einingu félagsins sem starfrækir IPTV kerfið), heimild til að flytja það línulega efni sem um ræðir í máli þessu um umrætt IPTV kerfi, ásamt því sem það er í boði um app Sýnar, á meðan fjölmiðlaveitan hefur mismunað Símanum með augljósum hætti og neitar að heimila Símanum að flytja efnið um IPTV kerfi þess félags (og reyndar um app Símans einnig). Það er frummat FST að þegar af þessari ástæðu teljist flutningsbeiðni Símans sanngjörn og eðlileg, og enn frekar ef horft er til þeirra skýru markmiða með flutningsréttinum, sem fram koma með

skilmerkilegum hætti í greinargerð með frumvarpinu sem varð að fjölmiðlalögum, og ítarlega er fjallað um í kafla 6.11 hér síðar.

Að mati FST er ljóst að ef fjölmiðlaveita Sýnar væri sjálfstætt fjölmiðlafyrirtæki sem eingöngu framleiddi og seldi sjónvarpsefni, en væri ekki með neina sjónvarpsdreifingu, myndi fjölmiðlafyrirtækið ekki einskorða flutning efnisins við einn aðila. Jafnvel þótt slík sjálfstæð fjölmiðlaveita myndi starfrækja OTT sjónvarpsapp myndi það varla vera í samræmi við hagsmuni veitunnar um dreifingu sem víðast að semja aðeins um IPTV dreifingu við annan slíka aðilann hér á landi, og það þann minni.

Í ljósi þessarar alvarlegu mismununar og þess stutta tíma sem er þangað til hún á að koma til framkvæmdar, þ.e. þann 1. ágúst nk., er það einnig mat FST að skilyrði til töku bráðabirgðaákvörðunar í báðum þáttum málsins séu uppfylltir, sbr. nánar í kafla 6.13 hér að neðan.

6.9. Skilyrði um eðlilega og sanngjarna aðgangsbæði að flutningsrétti

Grundvallarskilyrði fyrir því að flutningsréttur á tilteknu efni sé fyrir hendi er að aðgangsbæði fjarskiptafyrirtækis að efni efnisveitu sé eðlileg og sanngjörn, sbr. 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga. Eins og orðalagið gefur til kynna er um að ræða matskennd skilyrði. Í framhaldinu þarf flutningsbæðnin að uppfylla nánar tiltekin skilyrði sem ákvæðið mælir fyrir um í a.-c. liðum greinarinnar.

Því er það óhjákvæmilegt að FST leggi mat á þetta grundvallarskilyrði til bráðabirgða í máli þessu. Þegar horft er til skýrra markmiða með flutningsréttarákvæðinu, eins og þau birtast með skýrum hætti í greinargerð með frumvarpi til fjölmiðlalaga,¹⁸ og sjónarmiða sem rakin eru í kafla 3.2 og köflum 6.1.-6.6, sbr. og sérstaklega kafla 6.8. um jafnræði hér að framan og kafla 6.11 og niðurstöðukafla 6.13 hér að neðan, er það frummat FST, til bráðabirgða, að skilyrði um eðlilega og sanngjarna flutningsbæði sé uppfyllt varðandi báða þætti málsins. Flutningsréttarbeiðnin tryggir víðtæka dreifingu á sjónvarpsútsendingum Sýnar, eykur valkostir notenda við val á leið til að horfa á efnið og stendur vörð um samkeppni á smásölumarkaði fyrir íþróttafni þetta, á markaði fyrir dreifingu á efnið og á öðrum fjarskiptamörkuðum, t.a.m. á markaði fyrir internetþjónustu og eftir atvikum á mögulegum markaði fyrir vöndla sem innihalda sjónvarps- og fjarskiptaþjónustu.

Sýn heldur því m.a. fram að bæðnin sé ekki sanngjörn og eðlileg þar sem hér reyndi markaðsráðandi fyrirtæki að misnota reglur, sem ætlað væri að vernda smærri aðila. FST tekur fram að Sýn er í yfirburðastöðu varðandi umrætt íþróttafni, auk þess sem óljóst er í dag hvort og þá á hvaða smásölumörkuðum fjarskiptaþjónustu Síminn kunni að vera markaðsráðandi á, þar sem SE hefur ekki í mjög mörg ár framkvæmt fullburða mat á þeim mörkuðum.

Aflað verður frekari gagna og sjónarmiða til að leggja endanlegt mat á þetta og hvort önnur skilyrði fyrir flutningsrétt séu uppfyllt. Í því sambandi er minnt á að mjög stuttur tími er til

¹⁸ Vísast til kafla 6.11 hér að neðan, þar sem fram kemur það frummati FST að hafna sjónarmiðum Sýnar að flutningsrétturinn nái aðeins til þröngt afmarkaðs og samfélagslega mikilvægs efnis, þar sem finna má ítarlega umfjöllun um þessi markmið.

stefnu þar til fyrirhugaðar breytingar Sýnar hf. á sjónvarpsútsendingum er ætlað að taka gildi þann 1. ágúst nk. og ekki hefur gefist svigrúm til að afla umsagna nauðsynlegra stjórnvalda um ágreiningsefnið fyrir þann tíma, sérstaklega þar sem krafa Símans hf. er nokkuð seint fram komin, eða þann 15. júlí sl., og sumarleyfi starfsmanna allra aðila, þ.m.t. starfsmanna stjórnsýslunnar, standa sem hæst. FST hefur þó skilning á seint fram kominni kröfugerð Símans hf. í ljósi þess að samningaumleitarnir milli aðila hafa staðið yfir í um 2 ár þar til mjög nýlega, og Síminn hafði upphaflega leitað til SE með kröfu um bráðabirgðaákvörðun þann 29. apríl sl., en SE vísaði kröfunni frá þann 3. júlí sl. þar sem ekki þótti vera komin fram sölusynjun af hálfu Sýnar á þeim tímapunkti.

6.10. Ákvörðun um grundvöll máls – Stjórnsýslumál eða einkaréttarlegur ágreiningur?

Í athugasemdum Sýnar er því haldið fram að um sé að ræða einkaréttarlegan ágreining milli aðila sem sé ekki á færi FST að leysa úr. Það er rétt að í málinu liggja fyrir ýmis gögn sem eru af einkaréttarlegum toga, s.s. fyrri samningar milli aðila, samningstilboð og þess háttar, ásamt því sem ágreiningur virðist vera uppi á milli aðila um hvort samningar þessir séu ennþá í gildi. FST horfir til slíkra gagna m.a. til að leggja mat á samningsvilja málsaðila. Hins vegar eru slík gögn ekki túlkuð eða lögð til grundvallar til að komast að niðurstöðu í ágreiningsmálinu. Úrlausn þessa ágreiningsmáls mun byggja á 45.–47. gr. fjölmiðlalaga. Um er að ræða lagaákvæði sem hafa skuldbindandi gildi fyrir alla aðila, þ.m.t. FST og er því ekki um það að ræða að FST sé að skera úr um einkaréttarlegan ágreining milli aðila.

FST er einfaldlega að skera úr um það hvort fallast beri á flutningsréttarbeiðni Símans skv. fjölmiðlalögum, eftir atvikum að undangenginni bráðabirgðaákvörðun um hana. Kemur það fyrri samningum milli aðila þannig lagað ekki við, sem auk þess hafa ekki verið gerðir með stoð í flutningsréttarreglunum. FST útilokar þó ekki að slíkur einkaréttarlegur ágreiningur milli aðila kunni að vera staðar til samhliða því lögbundna úrlausnarmáli sem hér er til meðferðar, en hann er óviðkomandi máli þessu og á undir dómstóla eða fullnusturéttarhafa.

6.11. Samræmisskýring við EES-rétt og úrlausn um hvort flutningsréttur sé bundinn við samfélagslega mikilvægt efni

Í kafla 4.4 í andmælum Sýnar er að finna ítarlegan kafla sem ber heitið „*Innbyrðis samræmisskýring og skýring til samræmis við EES rétt*“ á bls. 26-37. Innan þessa kafla eru svo fimm undirkaflar, m.a. kafli 4.4.1 sem ber heitið „*Umtalsverður (significant) hluti viðskiptavina notar viðkomandi flutningsleið sem megin leið til að taka á móti sjónvarpsútsendingum.*“ Ennfremur vísast hér í kafla 4.5 sem ber yfirskriftina „*Um heildstæðan flutningsrétt á íþróttarásum*“ á bls. 37-39 í andmælaskjali Sýnar.

Þarna eru tvö atriði sem FST sér ástæðu til að svara sérstaklega á þessu stigi, þ.e. *annars vegar* sjónarmið Sýnar um hafna beri flutningsréttarbeiðni Símans sökum samræmisskýringar við EES-rétt þar sem umtalsverður hluti viðskiptavina notar OTT sem megin leið til að taka á móti sjónvarpsútsendingum og *hins vegar* að mögulegur flutningsréttur nái aðeins til samfélagslega mikilvægra sjónvarpsútsendinga en ekki allra sjónvarpsútsendinga. Ekki gefst færi hér til að reifa þessa löngu umfjöllun í heild sinni, en hún var á 14 síðum, en sjónarmiðum Sýnar verður lýst hér að neðan í grófum dráttum.

Varðandi *fyrra atriðið* segir Sýn að hafna beri flutningsréttarkröfu Símans þegar litið sé til þess að túlka beri 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga til samræmis við EES-rétt. Samkvæmt 3. gr. laga nr. 2/1993 um Evrópska efnahagssvæðið bæri að skýra íslensk lög til samræmis við EES-samninginn. Af *dómi Evrópudómstólsins í máli C-87/19 TV Play Baltic*, og ákvæðum Kóðans leiddi skýr skylda til að meta nauðsyn og meðalhóf flutningsreglna með hliðsjón af öllum tiltækum dreifileiðum. Í dóminum segði í 44. mgr. að líta yrði til þess að rásin eða meginefni hennar væri aðgengilegt á netinu. Þá leiddi af undirliggjandi tilskipunum og dómaframkvæmd að sú leið sem væri *megin leið til að nota sjónvarpsefni* uppfyllti skilyrði flutningsréttarreglnanna, þ.m.t. reglunnar um flutningsrétt.

Þá væri við túlkun á 45. gr. um flutningsrétt nauðsynlegt að líta til systurákvæðisins í 44. gr. um flutningsskyldu. Þótt orðalagið um að „*umtalsverður hluti notenda í landinu eða á tilteknu landsvæði nýti sér viðkomandi fjarskiptanet til að taka á móti sjónvarpsútsendingum*“ væri ekki tekið orðrétt upp í 45. gr. væri óhjákvæmilegt við samræmisskýringu að líta svo á að löggjafinn hafi ætlað reglunum að tryggja aðgang að dreifikerfi sem hefði raunverulega þýðingu og svo verulega útbreiðslu hjá neytendum að það teldist meginleið til að taka á móti sjónvarpsútsendingum. Samkvæmt könnun Maskínu frá 2024 hefðu yfir 70% íslenskra heimila notað OTT lausnir á þeim tíma til að nálgast sjónvarpsefni. Þegar efni Sýnar væri aðgengilegt öllum landsmönnum með nettengingu, væri engin réttlætning fyrir því að leggja á íþyngjandi flutningsskyldu á tiltekið lokað kerfi. Slíkt væri augljóst brot á meðalhófsreglu. Þá væri vitnað til nýs þjónustusamnings milli RÚV og menntamálaráðherra fyrir árin 2024-2027, þar sem m.a. kæmi fram að RÚV gæti uppfyllt skyldur sínar með dreifingu með fjölbreyttum dreifileiðum, þ.m.t. um stafrænar lausnir á borð við OTT. Myndi það skjóta verulega skökku við ef ríkari kröfur væru gerðar til einkarekinna fjölmiðlaveitna.

Vísaði Sýn til þess að ákvörðun Ofcom í Bretlandi um að aflétta flutningsrétti, þ.e. „*must-offer*“ skyldu af Sky árið 2015 væri lykilfordæmi í þessu samhengi. Ákvörðunin hefði verið tekin á grundvelli sama evrópska regluverks og gildi hér á landi og hefði byggt á ítarlegri markaðsgreiningu sem leitt hefði í ljós að tilkoma og vöxtur OTT-dreifiveitna hefði dregið verulega úr markaðsstyrk Sky og þar með úr þeirri hættu á samkeppnishamlandi hegðun sem kvöðinni sem lögð hefði verið á árið 2010 hefði upphaflega verið ætlað að vinna gegn. Í málinu sem hér væri til meðferðar hefðu viðskiptavinir Símans aðgang að öllu efni Enska boltans og gott betur, um OTT lausnina. FST bæri skylda til að líta til slíkra fordæma.

Að lokum kemur neðangreint fram varðandi fyrra atriðið hjá Sýn:

„Það þarf því ekki frekari vitnanna við. Í samræmi við framangreinda dómaframkvæmd og undirliggjandi tilskipanir verður FST að leggja til grundvallar við túlkun á 1. mgr. 45. gr. fml., að sú netsjónvarpsleið (svo notað sé orðalag frumvarpshöfunda) sem Sýn býður upp á, sem hefur útbreiðslugetu upp á 99% og er notuð sem meginflutningsleið af um 77% Íslendinga, sé fullnægjandi dreifileið til að uppfylla skyldur sem leiða má af flutningsréttarákvæði 45. gr. fml. Þegar af þessari ástæðu getur krafa Símans hvorki talist sanngjörn né eðlileg í skilningi ákvæðisins.“ (leturbreyting Sýnar)

FST bendir á að í fjölmiðlalögum er að finna reglur er kveða á um flutning myndefnis, sbr. VII. kafla laganna. Er þar annars vegar um að ræða flutningsskyldu, sbr. 44. gr. laganna, þ.e. skyldu fjarskiptafyrirtækis sem rekur stafrænt fjarskiptanet til að flytja efni fjölmiðlaveitu og hins

vegar flutningsrétt, sbr. 45. gr. laganna, þ.e. skyldu fjölmiðlaveitu til að veita fjarskiptafyrirtæki heimild til að flytja dagskrá veitunnar á fjarskiptaneti þess. Þótt ákvæði þessi séu skyld þarf að gera skýran greinarmun á þeim og er verndarandlag þeirra ólíkt.

Á grundvelli flutningsskylduákvæðis 1. mgr. 44. gr. fjölmiðlalaga er fjarskiptafyrirtæki sem rekur fjarskiptanet skylt að verða við beiðnum fjölmiðlaveitu um flutning á sjónvarpsútsendingum veitunnar að ákveðnum skilyrðum uppfylltum. Ákvæðið byggði á 31. gr. alþjónustutilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2002/22/EB.¹⁹ Í greininni var kveðið á um heimild aðildarríkja til að leggja á sanngjarnar sendingarskyldur á fyrirtæki sem hefðu yfir að ráða fjarskiptaneti fyrir dreifingu sjónvarps til almennings, ef verulegur fjöldi endanlegra notenda slíkra neta notaði þau sem meginleið til að taka á móti hljóð- og sjónvarpi. Átti ákvæðið rætur sínar að rekja til þess markmiðs að tryggja að efni ríkisfjölmiðla næði til allra landsmanna og án auka kostnaðar fyrir fjölmiðilinn. Íslenska ákvæðið nær þó lengra og tekur til allra fjölmiðla sem starfa hér á landi á vettvangi myndmiðlunar, og styrkir það m.a. minni fjölmiðlaveitur sem kunna að koma inn á markaðinn til að ná sem mestri dreifingu og mestu áhorfi. Þannig geta fjölmiðlaveitur, með íþyngjandi hætti, kafið fjarskiptafyrirtæki um að fá aðgang að fjarskiptaneti þess, taki sjónvarpsefnið ekki meira en þriðjung af burðargetu viðkomandi fjarskiptanets.

Gildissvið evrópska flutningsskylduákvæðisins hefur verið talið takmarkast við rétt fjölmiðlaveitu til að krefjast aðgangs að fjarskiptaneti, en feli ekki í sér rétt til handa eiganda fjarskiptanets til að krefjast þess að flytja efni fjölmiðlaveitu um dreifikerfi sitt.²⁰ Hafa flutningsskylduákvæði í löggjöfum Evrópuríkja því verið sett til hagsbóta fyrir innlendar fjölmiðlaveitur, til þess að tryggja aðgang þeirra að fjarskiptanetum, en ekki til þess að tryggja fjarskiptafyrirtækjum aðgang að efni fjölmiðlaveitna. Hið sama á við um túlkun á íslenska ákvæðinu um flutningsskyldu. Þau sjónarmið sem Sýn nefnir í tengslum við að umtalsverður (significant) hluti viðskiptavina noti viðkomandi flutningsleið sem megin leið til að taka á móti sjónvarpsútsendingum, sem og umræddur dómur í *máli TV Play Baltic*, varða eingöngu flutningsskyldu en ekki flutningsrétt. Verndarhagsmunir flutningsskylduákvæðisins eru almannahagsmunir, menningarpólitík, að tryggja fjölræði í fjölmiðlun, gæta að stöðu tungumálsins o.þ.h. en í minna mæli að gæta að neytendavernd, þ.m.t. valfrelsi notenda við val á fjölmiðlaveitu og fjarskiptafyrirtæki, og samkeppni, eins og markmiðið er með flutningsréttarákvæðinu.

Með fjölmiðlalögunum frá 2011 var jafnframt sett sérstakt ákvæði um flutningsrétt, sbr. 1.-3. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga. Ákvæðið er séríslenskt og því ekki sett með vísan í framangreinda alþjónustutilskipun ESB eins og flutningsskylduákvæðið, en eins og áður segir gekk flutningsskylduákvæðið einnig mun lengra en tilskipunin gerði ráð fyrir. Markmið flutningsréttarákvæðisins er fyrst og fremst að stuðla að samkeppni á sjónvarps- og fjarskiptamarkaði og stuðla að valfrelsi notenda við val á sjónvarpsefni og fjarskiptafyrirtæki, með því að sambærilegt efni væri í boði á ólíkum fjarskiptakerfum. Er ákvæðinu þannig ætlað að stuðla að góðu aðgengi notenda að fjölbreyttu sjónvarpsefni og draga úr áhrifum lóðréttis

¹⁹ Alþjónustutilskipunin hefur nú verið felld brott með tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2018/1972/EB (Kóðinn). Fjallað er um flutningsskyldur í 114. gr. þeirrar tilskipunar.

²⁰ Valcke, Peggy (2005). *The future of Must-Carry*. European Audiovisual Observatory, Strassburg, France, bls. 34-35.

eignarhalds á fjölmiðlum og dreifiveitum, án þess að þeir þurfi að tengjast fleiri en einu fjarskiptaneti.

Ákvæðinu er þannig ætlað að koma í veg fyrir að fyrirtæki, sem hefur yfir að ráða bæði sjónvarpsefni og fjarskiptanetum, noti þá aðstöðu sína með því að binda framboð á efni við ákveðin fjarskiptanet (lóðrétt eignarhald), þ.e. að „brjóta upp“ lóðrétt eignarhald á efni og dreifingu eins og það er orðið í frumvarpi til fjarskiptalaga, þar sem það yrði hvati fyrir einstaka fjölmiðlaveitur að reyna að beina viðskiptavinum sínum að tengdu fjarskiptafyrirtæki. Ákvæðinu er þannig ætlað að koma í veg fyrir að það ástand skapist að notendur standi frammi fyrir því að við val á fjarskiptafyrirtæki takmarkist aðgangur þeirra að efni. Með því að tryggja þennan rétt fjarskiptafyrirtækja gætu þau flutt úrval myndefnis þannig að val áhorfenda á efni réði ekki vali á fjarskiptaleið. Þannig er leitast við að tryggja að notendur geti valið um efni á þeim fjarskiptaleiðum sem eru í boði. Vegna smæðar og sérstöðu íslenska markaðarins var því talið mikilvægt að lögfesta séríslenskar reglur um flutningsrétt hér á landi.

Þá kom fram í greinargerð með frumvarpinu að flutningsréttur væri ef til vill þýðingarmeiri en flutningsskylda til að tryggja valfrelsi notenda. Sú staða að íslensk fjölmiðlalög hafa að geyma ákvæði um flutningsrétt (e. Must-offer), sem leiðir ekki af samevrópsku regluverki um fjölmiðla, verður að skoðast sem afar skýr afstaða löggjafans til þess að takmarkað aðgengi notenda að mikilvægu sjónvarpsefni, þ.e. að það sé bundið við tiltekið fjarskiptanet, geti haft skaðleg áhrif á samkeppni, ekki aðeins á sjónvarpsmarkaði heldur ekki síður á fjarskiptamarkaði, og skert réttindi neytenda, þ.m.t. valfrelsi.

Að ofangreindu virtu er eðlismunur á ákvæðum fjarskiptalaga um flutningsskyldu í 44. gr. og flutningsrétt í 45. gr., bæði hvað varðar orðalag þeirra, markmið og verndarhagsmunir. Auk þess á flutningsréttarákvæðið sér enga stoð í tilskipunum ESB, líkt og flutningsskylduákvæðið. Því fær FST ekki séð hvernig stofnunin ætti að skýra flutningsréttarákvæðið, sem er mjög skýrt orðað, séríslenskt og markmiðinu með því gerð óvenju greinargóð skil í greinargerðinni, til samræmis við EES-rétt í tengslum við annað lagaákvæði. Verður því að hafna þessum sjónarmiðum Sýnar.

Sýn leitast við að rökstyðja að slík EES samræmisskýring ætti að leiða til þess að flutningsréttarbeiðni Símans teljist óeðlileg og ósanngjörn vegna þess að Sýn býður efnið í appi sínu, og þrátt fyrir að félagið sé með því að mismuna milli eigin IPTV kerfis og slíku kerfi Símans, sbr. 1. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga, líkt og rakið er í köflum 6.8 og 6.9 hér að framan. FST hafnar þessari langsóttu lögskýringarleið.

Þá vísar Sýn til Sky máls Ofcom frá 2010. Líkt og á Íslandi er, eða var a.m.k. á þessum tíma, lagaákvæði í breskum lögum um flutningsrétt, án tengsla við EES-rétt. Ákvæðin eru þó um margt nokkuð ólík þó markmiðin séu að mestu þau sömu, þ.e. að tryggja samkeppni og hag neytenda, þ.m.t. valfrelsi þeirra. Sýn heldur því fram að Ofcom hafi dregið flutningsréttarkvöðina sem stofnunin lagði á Sky á árinu 2010 til baka á árinu 2015 þar sem tilkoma og vöxtur OTT dreifiveitna hefði dregið verulega úr markaðsstyrk Sky og þar með þeirri hættu á samkeppnishamlandi hegðun sem kvöðinni hefði verið ætlað að vinna gegn.

Þetta er ekki allskostar rétt. Á árinu 2015 voru OTT dreifingarleiðir fremur skammt á veg komnar. Hið rétta er að Ofcom dró kvöðina til baka af þremur ástæðum. Í fyrsta lagi þar sem markaðsaðstæður höfðu breyst, sérstaklega þar sem BT og aðrir keppinautar hefðu orðið sér úti um vinsælt íþróttæfni. Í öðru lagi hefði Sky farið að veita heildsöluaðgang að efni sínu á viðskiptalegum grundvelli. Í þriðja lagi voru ekki lengur merki um útilokunaráhrif, þ.e. Ofcom sá ekki að Sky væri að beita sölusynjunum eða verðþrýstingi í heildsölusamningum sínum við áhugasama aðila. Að mati FST eru engin þessara skilyrða uppfyllt í því máli sem hér er til meðferðar, sökum hegðunar Sýnar.

Þá vísaði Sýn til nýs þjónustusamnings RÚV og menntamálaráðuneytisins. Það er rétt að þar kemur fram að RÚV geti leyst skyldur sínar með OTT dreifingu. En það er einskorðað við að ná til Íslendinga eða aðra áhugasama erlendis, en ekki hér á landi, enda ná IPTV kerfi Símans og Sýnar, eða loftnetsdreifing Sýnar, aðeins til Íslands.

Varðandi *seinna atriðið* segir Sýn að beiðnin um flutningsrétt þurfi að þjóna tilteknum markmiðum, þ.e. almannahagsmunum, menningarpólitískum og til að auka fjölbreytni og fjölræði í fjölmiðlum, til að geta talist eðlileg og sanngjörn. Í greinargerð með fjölmiðlalögunum segði:

„Við útfærslu flutningsréttarreglna í frumvarpi þessu var m.a. litið til hinna ólíku fyrirmynda í Evrópu og Bandaríkjunum. Var litið til Evrópu vegna þess markmiðs að flutningsskylda geti aukið fjölbreytni í fjölmiðlum og hafi menningarlegt gildi.“

„Að baki ákvæði þessu búa menningarpólitísk sjónarmið, m.a. um vernd íslenskrar tungu. Ákvæðið tekur jafnt til dagskrár íslenskra fjölmiðlapjónustuveitenda sem og erlendra dagskráa enda sé dagskráin með íslensku tali eða texta. Ákvæðið er þannig byggt á málefnalegum og veigamiklum sjónarmiðum um vernd margbreytileika ólíkra tungumála og útfærslan jafnframt talin standast kröfur EES-samningsins.“

Af þessu leiddi að löggjafinn hefði sérstaklega takið fram að útfærsla á flutningsreglunum þyrfti að standast kröfur EES-samningsins. Einnig að menningarpólitísk sjónarmið réðu ferð og að markmiðið væri að flutningsskylda gæti aukið fjölbreytni í fjölmiðlum og haft menningarlegt gildi. Við heimfærslu á þessu yfir á fyrirliggjandi mál og kröfugerð Símans væri einsýnt að helst kæmi til álita að útsendingar á fréttum og fréttatengdu efni opnu sjónvarpsstöðvarinnar Sýn félli undir flutningsréttarreglurnar. Mun langsóttara væri að undir reglurnar féllu sjónvarpsútsendingar frá hvers kyns íþróttaviðburðum, öðrum en landsleikjum og öðrum slíkum stórviðburðum. Yrði að telja að vísan til íþróttæfnis í skilningi 45. gr., með hliðsjón af almannahagsmunum, afmarkaðist við útsendingu slíka stórviðburða og eftir atvikum úrslitaleikjum í deildarkeppnum.

Þá kemur fram í máli Sýnar að túlka beri 1. mgr. 45. gr. um flutningsrétt þröngt, þ.m.t. þann hluta ákvæðisins er varðaði „útsendingu á ákveðnum viðburðum sem ekki fyllti heila dagskrá [...], svo sem íþrótt- eða listviðburðum“. Lagarök fyrir þeirri niðurstöðu að ákvæðið afmarkaðist við stærri og þjóðhagslega mikilvæga viðburði, en tæki ekki til stakra leikja í deildarkeppnum, byggðist á markmiðsbundinni túlkun laganna, með hliðsjón af lögskýringargögnum og afleiddri löggjöf. Í VIII. kafla laganna, sem bæri yfirskriftina, „Takmörkun á einkaréttindum yfir myndefni“, væri að finna 48. gr. um aðgang almennings að

myndmiðlun frá þýðingarmiklum viðburðum. Þótt 48. gr. fjallaði um aðgang almennings án sérstaks endurgjalds, en 45. gr. um flutningsrétt fjarskiptafyrirtækja gegn gjaldi, lytu bæði ákvæðin að því að takmarka einkaréttindi rétthafa í þágu almannahagsmuna og aðgangs. Sú staðreynd að löggjafinn teldi þörf á sérstöku og íþyngjandi ákvæði til að tryggja aðgang að viðburðum sem hefði „verulega þýðingu í þjóðfélaginu“ benti til þess að hugtakið „ákveðnum viðburðum“ í 45. gr. ætti við um viðburði af svipuðum toga. Það væri óeðlilegt ef flutningsréttur skv. 45. gr. væri almennt talinn ná yfir alla staka íþróttaleiki á meðan mun þrengri og afmarkaðri heimild þyrfti til að tryggja almenningi aðgang að allra mikilvægustu viðburðunum skv. 48. gr. Því bæri að túlka „ákveðna viðburði“ í 45. gr. sem viðburði sem hefðu afmarkað og almennt gildi.

Að lokum kom fram í máli Sýnar að vilji löggjafans, eins og hann birtist í lögskýringargögnum með lögunum, styddi einnig þessa niðurstöðu. Markmið flutningsreglnanna snéri m.a. að því að koma í veg fyrir að rétthafar gætu notað einkarétt að lykilefni til að útiloka samkeppni á fjarskiptamarkaði. Einstaka leikir í deildarkeppnum hefðu sjaldnast slík áhrif á markaðinn í heild, ólíkt stórum mótum eða landsleikjum sem gætu verið lykilatriði í framboði fjölmiðlaveitu. Í sérstökum athugasemdum með 45. gr. frumvarpsins kæmi fram að ákvæðið um staka viðburði væri sett til að koma „í veg fyrir að einstakir fjölmiðlaþjónustuveitendur skilgreindu tiltekið vinsælt sjónvarpsefni sem viðburð (sérstakan dagskrárlið) til að komast fram hjá flutningsreglunum.“ Áherslan á „vinsælt“ sjónvarpsefni styddi þá túlkun að ákvæðið ætti við um efni sem hefði sérstakt og almennt aðdráttarafl, en ekki hvern einstaka deildarleik.²¹ Með heildstæðri lögskýringu takmarkaðist flutningsrétturinn því við þá viðburði sem hefðu sérstaka og almenna þýðingu og vektu áhuga breiðs hóps almennings, umfram þá sem að jafnaði fylgdust með viðkomandi íþrótt eða listgrein. Hefðbundnir og stakir leikir í deildarkeppnum félli því ekki þar undir, enda almennt með lítið áhorf. Þaðan af síður féllu þar undir jaðaríþróttir sem urmull væri af á íþróttastöðvum Sýnar Sport. Sýndi ofangreint hversu fráleitt væri að samþykkja flutningsrétt á öllum sport rásum Sýnar. Gæti svo rúmur flutningsréttur grafið undan hvata til að fjárfesta í sýningarréttindum, hérlandis sem erlendis, sem gæti að endingu leitt til minna framboðs. Þrengri túlkun á flutningsréttinum, sbr. umfjöllunina hér að framan, samræmdest betur meðalhófi og þeim almannahagsmunum sem lögunum væri ætlað að vernda án þess að ganga of nærri eðlilegri samkeppni á markaði.

Varðandi þennan seinni lið vísar FST að miklu leyti til afstöðu sinnar við fyrri liðinn hér að framan, t.d. hvað varðar mismunandi markmið og verndarhagsmuni með flutningsskyldu annars vegar og flutningsrétti hins vegar, sem og að aðeins flutningsskylduákvæðið eigi sér stoð í EES-rétti, á meðan flutningsréttarákvæðið er séríslenskt, sem sett var að gefnu tilefni, þ.e. að brjóta upp eða draga úr neikvæðum áhrifum lóðréttis eignarhalds á fjölmiðlaveitu og fjarskiptafyrirtæki á samkeppni á sjónvarps- og fjarskiptamarkaði sem og á valfrelsi neytenda.

²¹ Sýn vísaði einnig til reglugerðar nr. 1290/216, um útsendingu stuttra myndskaiða frá viðburðum sem vekja mikinn áhuga almennings. Reglugerðin væri m.a. sett með stoð í 6. og 7. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga og veitti því mikilvæga vísbendingu um túlkun hugtaka innan greinarinnar. Í 2. gr. hennar væri að finna skilgreiningu á því hvað teldist viðburður sem veki mikinn áhuga almennings. Þar segði: „Með viðburðum sem vekja mikinn áhuga almennings er átt við viðburði sem hafa fréttagildi að mati þeirrar fjölmiðlaveitu sem óskar eftir afnotaleyfi, höfða til marga og eru jafnframt áhugaverðir fyrir aðra en þá sem að jafnaði fylgjast með viðburðum af sama tagi.“ (leturbreyting Sýnar)

Í grófum dráttum má segja að framangreind sjónarmið Sýnar gangi út á að túlka beri flutningsréttinn afar þröngt þannig að hann nái aðeins til stærri, vinsælla og þjóðhagslega mikilvægra viðburða sem höfða til breiðs hóps fólks, en ekki t.d. til stakra leikja eins og t.d. í Enska boltanum, sem að mati Sýnar félli ekki undir slíkt. Þetta er alveg ný afstaða hjá Sýn og ekki er að sjá að félagið hefði teft þessu fram þegar það sóttist eftir aðgangi að Enska boltanum hjá Símanum á árinu 2019. Afstaðan yrði síðan mjög líklega fljót að breytast ef Sýn myndi missa sýningarréttinn aftur til Símans.

Í 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga segir með afar skýrum hætti að „*fjölmiðlaveitu er skylt að verða við eðlilegum og sanngjörnum beiðnum um að fjarskiptafyrirtæki fái að flytja sjónvarpsútsendingar á starfrænu fjarskiptaneti sínu að uppfylltum ákveðnum skilyrðum.*“ Þarna kemur fram að flutningsrétturinn nái til „*sjónvarpsútsendinga*“, þ.e. línulegs myndefnis, án þess að það sé takmarkað með öðrum hætti en að beiðnin þurfi að vera *eðlileg og sanngjörn*, og að uppfylla þurfi þrjú nánar tilgreind skilyrði sem fram koma í a-c liðum umræddrar 1. mgr. 45. gr. laganna, sbr.:

- a. Flutningur sjónvarpsútsendinga til notenda um viðkomandi fjarskiptanet sé *af fullnægjandi gæðum* og einnig með nægilegu öryggi til að verja lögverndaða hagsmunir rétthafa útsends efnis. Ef um er að ræða læstar sjónvarpsútsendingar skal vera mögulegt að nota aðgangsstýringu.
- b. Það efni sem óskað er eftir að flytja megi um fjarskiptanet sé *íslensk sjónvarpsútsending* fjölmiðlaveitu sem hefur staðfestu á Íslandi samkvæmt lögum þessum eða *erlend sjónvarpsútsending sem íslensk fjölmiðlaveita hefur gert einkaréttarsamning um* eða útsending á ákveðnum viðburðum sem ekki fyllir heila dagskrá samkvæmt framansögðu, svo sem íþróttar- eða listviðburðum.²²
- c. Ákvæði í samningum rétthafa efnis, sem gerðar voru eftir gildistöku laga þessara, standi því ekki í vegi að flytja megi efnið um fjarskiptanetið.

Samkvæmt bráðabirgðamati virðist að Síminn uppfylli a-lið, þ.e. að sjónvarpsdreifikerfi félagsins sé af fullnægjandi gæðum. Liður c snýr svo að Sýn en ekki Símanum.

Kemur þá b-liður til skoðunar. Þar segir að flutningsrétturinn nái til íslenskrar sjónvarpsútsendingar eða erlendra sjónvarpsútsendingar sem íslensk fjölmiðlaveita hafi gert einkaréttarsamning um **eða** „*útsending á ákveðnum viðburðum sem ekki fyllir heila dagskrá samkvæmt framansögðu, svo sem íþróttar- eða listviðburðum.*“

Samkvæmt ofangreindum texta ákvæðis 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga er ljóst að flutningsréttur fjarskiptafyrirtækja er mjög víðtækur, en eins og áður greinir er hann þó háður því að beiðnin

²² Í greinargerð með ákvæði þessu kom fram að með þessu væri reynt að tryggja jafnræði milli fyrirtækjanna í efni og reynt að koma í veg fyrir að einstakir fjölmiðlapjónustuveitendur skilgreini tiltekið vinsælt sjónvarpsefni sem viðburð (stakan dagskrárlið) til að komast fram hjá flutningsreglunum. **Flutningsréttur næði hins vegar ekki til ólínulegrar hljóð- og myndmiðlunar**, svo sem myndmiðlun eftir pöntun, þar sem myndefnið væri ekki sent út samkvæmt dagskráráætlun og flokkaðist því ekki sem línuleg myndmiðlun. Flutningsréttarákvæðið næði hins vegar erlendra endurvarpsrása.

sé *eðlileg* og *sanngjörn* gagnvart viðkomandi fjölmiðlaveitu. Í hinum skýra texta ákvæðisins er hins vegar enga slíka takmörkun að finna varðandi það hvaða sjónvarpsefni unnt er að óska flutnings á, eins og Sýn heldur fram, þ.e. að aðeins geti verið um að ræða efni sem sýnir frá stórum, vinsælum og þjóðhagslega mikilvægum viðburðum sem höfða til breiðs hóps. Þá er ljóst að sjónarmið Sýnar fer einnig gegn skýrum markmiðum flutningsréttarákvæðisins, sem grein hefur verið gerð fyrir hér að framan, en geta má þess að Enski boltinn var einmitt það efni sem var rótin að umræddri lagasetningu á árinu 2011, eins og fram kemur í greinargerðinni. Því ganga þessi sjónarmið Sýnar ekki upp.

Orðalagið „*eða útsendinga á ákveðnum viðburðum sem ekki fyllir heila dagskrá samkvæmt framansögðu, svo sem íþrótt- eða listviðburðum*“ í b-lið 1. mgr. 45. gr. er viðbót við skýra skyldu fjölmiðlaveitu til að flytja íslenskar sjónvarpsútsendingar eða erlendar sjónvarpsútsendingar sem íslensk fjölmiðlaveita hefur gert einkasamning um. Þessi viðbót var sett til að koma í veg fyrir að viðkomandi fjölmiðlaveita reyndi að sniðganga flutningsrétt fjarskiptafyrirtækja með því að koma „ákveðnu“ efni í annað form, þ.e. að það fyllti ekki heila dagskrá. Tilvitnun Sýnar í þetta viðbótarákvæði styður ekki framangreindan skýringarkost félagsins.

Í stað þess að velja þá lögskýringarleið sem réttust er í þessu tilviki, þ.e. textaskýring og að horfa til skýrra markmiða með lagaákvæðinu, leggur Sýn til einhverja langsóttu lögskýringarleið sem byggist á einhvers konar samræmissskýringu sem snýst um að horfa til allt annarra lagaákvæða en þess ákvæðis sem er verið að túlka hér, þ.e. 44. gr. um flutningsrétt, en tilvitnun félagsins til texta í greinargerðinni með fjölmiðlalögunum varðar það ákvæði en ekki flutningsréttarákvæðið, 6. og 7. gr. 45. gr. sem er ákvæði um samskipti tveggja fjölmiðlaveitna um að veita hvort öðru aðgang að stuttum myndskaiðum sem vekja áhuga meðal almennings og 1. mgr. 48. gr. sem varðar ókeypis aðgang almennings að myndmiðlun frá þýðingarmiklum viðburðum. Að sjálfsögðu getur FST ekki fallist á slíka lögskýringarleið, sem virðist byggja á eins konar óljósri samræmissskýringu. Engin þörf er á slíkri lögskýringarleið þegar lagatextinn er skýr, sem og markmiðin með þeim eins og þeim er skilmerkilega lýst í greinargerðinni með umræddu ákvæði.

Þá koma þessi sjónarmið Sýnar að mati FST ekki að notum við að ákvarða hvort flutningsréttarbeiðni Símans sé sanngjörn og eðlileg. Eins og fram kemur í kafla 6.9 hér að framan telur FST að við mat á því hvort flutningsréttarbeiðni sé eðlileg og sanngjörn beri fyrst og fremst að horfa til skýrs orðalags og markmiða með flutningsréttarákvæðinu, sem sannarlega eru ekki á þá leið að þrengja réttinn með þeim hætti sem Sýn leggur til, sem og þess frummats sem fram kemur í kafla 6.8 að Sýn hafi brotið jafnræði gagnvart Símanum með því að heimila eigin IPTV kerfi að flytja efnið á meðan Símanum er meinaður flutningur á efninu um sitt IPTV kerfi (og raunar app félagsins líka). Með því að brjóta umrædda jafnræðiskvöð getur flutningsréttarbeiðni Símans þegar af þeirri ástæðu ekki talist ósanngjörn eða óeðlileg.

6.12. Sáttatillaga Sýnar – (tímabundinn og skilyrtur flutningsréttur)

Í sérstökum kafla í lokaorðum bréfs Sýnar hf., dags. 23. júlí 2025, er að finna sáttatillögu sem ber yfirskriftina „*Sáttatillaga að lögmætri lausn í samræmi við markmið laga*.“ Tillagan er sett fram í nokkrum liðum. Í fyrsta lagi að um sé að ræða tímabundinn flutningsréttur Símans til áramóta sem sé bundinn við efni sem telst hafa verulega þýðingu fyrir allan almenning, svo

sem fréttum og stórum íþróttaviðburðum á borð við landsleiki og úrslitaleiki í deildarkeppnum vinsælustu íþróttanna. Í öðru lagi skuli heildsöluverðskrá Sýnar um aðgang að efni yfir OTT gilda óbreytt. Í þriðja lagi sé lausnin til þess fallin að stuðla að tækniþróun. Í síðasta lagi að Fjarskiptastofa myndi ákvarða endanlegt verð fyrir hinn afmarkaða og tilgreinda flutningsrétt skv. 3. mgr. 47. gr. fjölmiðlalaga fyrir 1. janúar 2026.

Eins og áður segir að þá hefur FST ekki upplýsingar um að Sýn hafi borið þessa sáttatillögu upp við Símann. Að mati FST virðist tillögunni fremur beint að stofnuninni um hvaða leið hún gæti farið við að útfæra bráðabirgðaákvörðun, ef stofnunin teldi nauðsynlegt að beita því úrræði. Það þarf ekki mikla skarpskyggni til að sjá að efnisatriði tillögunnar gengur í veigamiklum atriðum gegn kröfugerð Símans og er því ekki líkleg til samkomulags milli aðila. Ein meginforsenda tillögunnar gengur t.d. út á að afmarka flutningsréttinn við verulega mikilvægt efni fyrir allan almenning. Það atriði er ein af málástæðum Sýnar í málinu sem hefur verið hafnað af FST í kaflanum hér á undan. Þegar af þeim ástæðum breyta forsendur fyrir því að samþykkja sáttatillögu Sýnar. Þá er það með öllu óraunhæft að FST geti kostnaðargreint verð fyrir flutninginn á grundvelli 47. gr. fjölmiðlalaga fyrir áramót, en það er jafnframt ein forsenda tillögunnar.

Samkvæmt framangreindu getur FST ekki, fyrir sitt leyti, samþykkt sáttatillögu Sýnar. Síminn fékk þann 23. júlí eintak af athugasemdum Sýnar (án trúnaðarupplýsinga). Þegar þessi málsmæðferðarákvörðun er tekin hafa stofnuninni ekki borist nein viðbrögð Símans við tillögunni og hún því fallin um sjálfa sig.

6.13. Niðurstaða um hvort efni sé til töku bráðabirgðaákvörðunar í málinu

6.13.1 Frávísunarkrafa Sýnar

Aðalkrafa Sýnar í málinu er að FST vísi kröfum Símans frá, bæði um efnispátt málsins og um töku bráðabirgðaákvörðunar, þar sem kröfurnar væru vanreifaðar, óljósar og yfirgripsmiklar og haldnar slíkum formannmörkum að þær væru ekki tækar til efnismæðferðar. Sérstaklega væri krafa Símans um flutningsrétt óskýr og næði langt út fyrir það sem talist gæti „sjónvarpsútsending“ í skilningi 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga. FST hafnar þessari kröfu Sýnar, enda lítt rökstudd og virðist helst tengjast sjónarmiðum Sýnar um að flutningsrétturinn nái aðeins til samfélagslegra mikilvægra sjónvarpsútsendinga, sem FST hefur hafnað í kafla 6.11 hér að framan. Þá hefur Síminn skýrt kröfugerð sína enn frekar með tölvupósti þann 18. júlí.

6.13.2 Frummat FST að flutningsréttarbeiðni Símans sé sanngjörn og eðlileg og mismunun Sýnar

Það er frummat FST, sbr. m.a. kafla 6.9 hér að framan, að flutningsbeiðni Símans að því er varðar flutning á sjónvarpsstöðinni Sýn, sem verður í opinni dagskrá frá og með 1. ágúst nk., og því áhorfendum að kostnaðarlausu, sem og að því er varðar flutning á áskriftarstöðvum Sýnar sem hafa að geyma línulegt íþróttaeefni sé sanngjörn og eðlileg og uppfylli að öðru leyti öll skilyrði sem fram koma fyrir flutningsbeiðni í 1. mgr. 45. gr. fjölmiðlalaga. Það er einnig frummat FST, sbr. m.a. kafla 6.8 hér að framan, að Sýn sé ekki að gæta að lagaáskilnaði 1. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga um jafnræði á milli eigin sjónvarpsdreifingar um IPTV kerfi félagsins og IPTV kerfis Símans.

6.13.3 Dreifing um sjónvarpsdreifikerfi Símans, þ.e. bæði IPTV og OTT

Þar sem sjónvarpsdreifikerfi félaganna eru samofin, þ.e. varðandi IPTV, loftnet og OTT hjá Sýn og IPTV og OTT hjá Símanum gildir þessi mismunur einnig um OTT dreifingu. Auk þess er algengt að heimili nýti sér bæði IPTV og OTT. Það yrði því skerðing á valfrælsi þeirra ef þau gætu aðeins horft á efni í gegnum IPTV Símans en ekki lengur um sjónvarpsapp Símans. Er það því frummat FST að Sýn beri að afhenda Símanum strauma þessarar sjónvarpsrásar, þ.e. bæði opnu stöðvarinnar og umræddra áskriftastöðva, svo Síminn geti boðið upp á efnið á IPTV kerfi sínu sem og í sjónvarpsappi félagsins.

6.13.4 Sönnunarkröfur

Eðli málsins samkvæmt eru sönnunarkröfur vægari þegar um bráðabirgðaákvörðun er að ræða en endanlega ákvörðun í stjórnáðvaldum, enda er bráðabirgðaákvörðun aðeins málsmeðferðarákvörðun. Ofangreint frummat FST gæti því mögulega breyst við áframhaldandi meðferð og rannsókn málsins.

6.13.5 Umfjöllun um kröfu Símans um töku bráðabirgðaákvörðunar

Verður þá næst úr því skorið hvort fallast beri á kröfu Símans um bráðabirgðaákvörðun í málinu. Ákvæði 4. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga kveður á um að FST sé heimilt að taka bráðabirgðaákvörðun í málum er varða kröfur um flutningsrétt ef hætta er á því að dráttur á ákvörðun valdi því að *réttindi aðila máls fari forgörðum* eða hann verði fyrir *verulegu fjártjóni*.

Síminn hefur fyrst og fremst vísað til þess að ef félagið geti ekki dreift umræddum sjónvarpsrásum, þ.e. annars vegar þeirri rás (sjónvarpsútsendingu) sem mun verða í opinni dagskrá frá og með 1. ágúst nk. og mun m.a. hafa að geyma vinsælar fréttir Sýnar (áður Stöð 2) og t.d. landsleiki íslenska karlalandsliðsins í knattspyrnu, og hins vegar umræddum línulegum íþróttarásum (sjónvarpsútsendingum) um IPTV kerfi sitt, muni það valda félaginu verulegu fjártjóni að raska samkeppni á fjarskiptamarkaði. Um væri að ræða sjónvarpsdreifikerfi sem um 40.000 heimili notuðu og vel á annan tug þúsunda heimila sem nýttu umrætt kerfi Símans væru með áskriftir af sjónvarpsefni hjá Sýn. Síminn hefur bent á að [...] heimili horfi á hvern fréttatíma Sýnar dag hvern á kerfinu. Um væri að ræða óverulegt inngríp gagnvart Sýn til þess að tryggja hagsmuni neytenda og möguleika Símans til þess að eiga í samkeppni við Sýn um sjónvarpsdreifingu og aðra fjarskiptabjónustu.

Sýn mótmælir kröfu Símans um bráðabirgðaákvörðun með andmælaskjali sínu, dags. 23. júlí sl. Í *fyrsta lagi* þar sem þá væri FST að grípa inn í einkaréttarlegan ágreining aðila. FST hefur þegar hafnað því og vísar til kafla 6.10 hér að framan. Í *öðru lagi* að hið meinta tjón Símans væri alfarið fjárhagslegt og því bæt看legt með skaðabótum. PFS hefur þegar vísað þessum sjónarmiðum á bug í kafla 6.1 hér að framan. Í *þriðja lagi* væri flutningsréttarbeiðni Símans mjög umdeild. FST hefur fært rök fyrir því frummati sínu hér að framan að flutningsréttarbeiðni Símans sé sanngjörn og eðlileg. Í *fjórdða lagi* að réttindi Símans myndu ekki fara forgörðum né að Síminn myndi verða fyrir verulegu tjóni. Þá skuli FST túlka ákvæði 4. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga um skilyrði til töku bráðabirgðaákvörðunar þröngt og gæta að meðalhófi, en meira meðalhóf væri að ágreiningurinn yrði leystur án slíkrar bráðabirgðaákvörðunar.

FST er sammála þeim sjónarmiðum Sýnar að almennt skuli túlka ákvæði á borð við heimildir til töku bráðabirgðaákvörðunar þröngri lögskýringu, a.m.k. ef texti ákvæðisins er ekki mjög skýr, og að FST þurfi að gæta að meðalhófi við töku slíkrar ákvörðunar eins og einatt.

Eins og fram kemur í köflum 2.3 og 6.1 hér að framan framlengdi Sýn einhliða samningi Símans og Sýnar um sjónvarpsdreifingu, sem félagið hefur talið að sé fallinn úr gildi og sagði upp með eins mánaðar fresti þann 30. júní sl. Síminn telur að samningurinn sé ennþá í gildi og að það sé [...] mánaða uppsagnarfrestur á honum. Hvað sem þessu líður er það, eins og áður segir, ekki hlutverk FST að skera úr um einkaréttarlegan ágreining aðila. Með þessu bréfi verður aðeins skorið úr um það hvort fallast beri á beiðni Símans um töku bráðabirgðaákvörðunar í tengslum við flutningsréttarkröfu félagsins.

Sýn segir að með því að fresturinn hafi, þann 29. júlí sl., verið framlengdur til 31. ágúst nk. séu lagaskilyrði til töku bráðabirgðaákvörðunar augljóslega brostin, hefðu þau yfir höfuð verið til staðar fyrir það útspil. Hinn meinti bráðavandi Símans væri því í öllu falli ekki lengur fyrir hendi og engir lögvarðir hagsmunir því lengur til staðar fyrir Símann að fá slíkra kröfu samþykkt. Horfa yrði til meðalhófs og með útspili sínu hefði Sýn haft frumkvæði að vægara úrræði, sem ótvírætt kæmi í veg fyrir þann skaða sem Síminn bæri fyrir sig. FST hefði þá ráðrúm til að afla lögboðinnar umsagnar Fjölmiðlanefndar og leggja mat á þá heildstæðu lausn sem Sýn hefði teft fram í málinu.

Að morgni 30. júlí 2025 bárust viðbrögð Símans við útspili Sýnar. Taldi Síminn að framlenging um mánuð myndi ekki leysa úr ágreiningi málsins, hvorki tímabundið né varanlega. Afstaða Sýnar væri afdráttarlaus um að félagið hefði engan vilja eða áhuga á því að semja um flutning á efninu um sjónvarpsdreifikerfi Símans. Þá kom fram í tölvupósti Símans til FST þennan sama dag að einnig væri óvissa um hvað verðið fyrir þessa þjónustu ætti að vera miðað við bréf Sýnar, auk þess sem eðlilegt væri að tilkynna um allar breytingar á heildsöluverði og þjónustufyrirkomulagi með 45-60 daga fyrirvara til þess að smásöluaðilar gætu brugðist við gagnvart sínum smásöluviðskiptavinum. Núna, tveimur dögum fyrir 1. ágúst, stæði Síminn frammi fyrir því að tilkynna viðskiptavinum um eitthvað sem síðar yrði tekið aftur af þeim eftir mánuð.

FST bendir á að það er frumniðurstaða stofnunarinnar að flutningsréttarbeiðni Símans sé eðlileg og sanngjörn, auk þess sem Sýn sé að mismuna á milli eigin dreifingar og dreifingar Símans í bága við 1. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga, sem þýðir að FST er ósammála helstu rökum Sýnar í málinu, þ.e. að OTT dreifing félagsins nægi Símanum. Þar sem framlenging Sýnar á lokunardagsetningu gagnvart Símanum er byggð á þeirri forsendu að þann 1. september standi Símanum aðeins til boða að fá efnið um sjónvarpsapp Sýnar, og að Síminn eigi að nota tímann þangað til til að undirbúa sig að geta veitt þá þjónustu, er að mati FST ekki verið að greiða fyrir úrlausn málsins heldur verið að draga óvissuna á langinn.

Að mati FST ræðst mat á því hvort bráðabirgðaákvörðun verði tekin í málinu á því hvort „hætta“ sé á því að Síminn verði fyrir verulegu fjártjóni af því að vera útilokaður frá dreifingu á sjónvarpsútsendingum þessum um sjónvarpsdreifikerfi félagsins. Að mati FST verður ekki hjá því komist að skoða báða þætti málsins í samhengi, þ.e. að Símanum verði hvorki heimilt að dreifa umræddri opnu stöð né áskriftarstöðvum Sýnar varðandi íþróttir, þ.m.t. hinn vinsæla

Enska bolta. Verður því lagt mat á það hvort útilokanir þessar, metnar saman, feli í sér „hættu“ á að Síminn verði fyrir *verulegu fjártjóni* vegna þeirra.

Við þetta mat þarf að beita huglægu mati hvað tvö atriði varðar, þ.e. annars vegar varðandi „hættuna“ og hins vegar varðandi „verulegt fjártjón“. Miðað við orðalag fyrra atriðisins er ljóst að FST þarf ekki að færa sönnur á fjártjón heldur nægir að færð séu rök fyrir því að hætta kunni að vera á fjártjóni og það verulegu. FST telur vafalaust að hin boðaða útilokun Sýnar muni valda Símanum fjártjóni. Því þurfi aðeins að leggja mat á það hvort hætta sé á að það sé verulegt eða ekki.

Um 40.000 heimili sem eru á IPTV kerfi Símans munu ekki lengur geta horft á fréttir Sýnar í opinni dagskrá, sem og t.d. landsleiki íslenska karlalandsliðsins í knattspyrnu, frá og með 1. september nk. Af þessum heimilum eru [...] sem nýta eingöngu IPTV kerfi Símans og eru ekki að nota app Símans til að horfa á sjónvarp. Hluti þessa hóps mun kjósa frekar að skipta yfir í annað IPTV kerfi en að nýta sér app. Þar sem eina IPTV kerfið sem stæði þá til boða væri IPTV kerfi Sýnar þá er ljóst að þeir viðskiptavinir myndu flestir flytja sig yfir á net Sýnar í stað þess að leigja tvo myndlykla, sérstaklega þeir sem hafa áhuga á íþróttum, þ.m.t. Enska boltanum. Í þessu samhengi eru pakkar Sýnar sem innihalda internetþjónustu vænlegir kostir enda gefinn töluverður afsláttur á einstaka þjónustubáttum pakkanna. Dýrasti sjónvarpspakki Sýnar, sem inniheldur efnisveituna SÝN+ og allt sport, kostar 11.990 kr. á meðan dýrasti vöndull félagsins, sem hefur að geyma fjarskiptaþjónustu, efnisveituna SÝN+ og allt sport kostar 19.990 kr.

Þá eru hátt á [...] viðskiptavina Símans, sem nýta sér IPTV dreifingu Símans en kaupa sjónvarpsáskriftir beint af Sýn, og á [...] Símans sem nýta sér IPTV dreifingu Símans og kaupa sjónvarpsáskriftir þar sem efni Sýnar er innifalið í gegnum Símann án nokkurrar aðkomu Sýnar. Þessir viðskiptavinir myndu ekki geta horft á umrætt íþróttafni, nema að flytja sig yfir á IPTV kerfi Sýnar eða á app Sýnar. Til að virkja app Sýnar er viðkomandi notandi sem er viðskiptavinur Símans kominn í samningssamband við Sýn, þó svo að appið kosti ekkert, a.m.k. ekki eins og sakir standa.

Að mati FST eru nokkrir markaðir sem eru undir hvað umrædda aðgerð Sýnar varðar, þ.e. markaður fyrir smásölu á umræddu íþróttafni, markaður fyrir dreifingu á umræddu íþróttafni og hinni opnu línulegu stöð, smásölumarkaður fyrir internetþjónustu og mögulegur smásölumarkaður fyrir vöndla sem innihalda bæði sjónvarps- og fjarskiptaþjónustu, en slíkir vöndlar eru gríðarlega vinsælir af íslenskum heimilum, sbr. t.d. Heimilispakki Símans og fleiri pakkar þess félags og hinir ýmsu pakkar Sýnar sem nú heita „Góður“, „Betri“ og „Bestur“. Þessir pakkar eru að kosta frá 15.000 til 23.000 kr. allt eftir því hve mikið þeir innihalda af sjónvarpsefni og fjarskiptaþjónustu.

Ljóst er, eins og alþekkt hefur verið síðustu árin, að baráttan stendur að miklu leyti um að fá viðskiptavininn í þessa vöndla. Að mati FST ætti að vera ágreiningslaust að aðgerðum Sýnar er ætlað að bæta stöðu þess félags á bæði sjónvarps- og fjarskiptamarkaði og kannski ekki síst á þessum mögulega vöndlamarkaði. Ef miðað er við að meðal vöndullinn sé á 20.000 kr. mun einn viðskiptavinur sem Síminn missir úr sínum vöndli yfir í vöndul hjá Sýn færa 240.000 kr. í tekjur á ári frá Símanum til Sýnar. Ef 1.000 viðskiptavinir færa sig yfir þá eru það 240 milljónir

í tekjur á ári. Ef þeir væru 5.000 væri talan komin í 1,2 milljarða á ári sem Síminn myndi missa en Sýn fá.

Að mati FST er ljóst að gangi þessar aðgerðir Sýnar eftir og fengju að vera óáreittar næstu árin er ljóst að töluverður fjöldi viðskiptavina Símans myndi hætta viðskiptum við félagið og færa sig yfir til Sýnar. Að mati FST hefur þetta þegar verið að gerast í töluverðum mæli síðustu mánuði og eflaust myndi þetta gerast með mun hraðari hætti í ágúst ef ekkert yrði að gert þegar flestir eru komnir úr sumarleyfum og það stýttist í að Enska boltinn verði á dagskrá. Í árslok 2024 var fjöldi internetáskrifta hjá Símanum 65.50 en 36.678 hjá Sýn. Ljóst er að ekki eru allir þessir viðskiptavinir með sjónvarpsáskrift hjá félögunum eða nýta sér sjónvarpsdreifikerfi þeirra, en það er þó stór hluti. FST telur ekki óvarlegt að áætla, ef ekkert verði að gert, að nokkur þúsund viðskiptavinir myndu hætta hjá Símanum og færa sig til Sýnar. Ef áætlað væri að þetta yrðu 3.000 viðskiptavinir (7,5% af kúnnnum Símans á IPTV kerfi félagsins) að þá er um að ræða um 720 milljónir króna á ári. Að mati FST er þetta varlega áætlað miðað við boðaðar aðgerðir Sýnar, sem eiga að taka gildi 1. september nk. Í þessu samhengi má geta þess að samkvæmt tölfræðisöfnun FST fjölgaði áskrifendum að Heimilispakka Símans frá miðju ári 2019 til loka árs 2019 um u.þ.b. 3 þúsund. Á þessum tíma, þ.e. haustið 2019, byrjaði Síminn að selja Enska boltann sem hluta af Heimilispakka Símans.

6.13.6 Meintar mótsagnir í málatilbúnaði Símans

Sýn vísaði til þess að málatilbúnaður Símans um yfirvofandi „fjártjón“ væri í hrópandi mótsögn við yfirlýsingar sem forstjóri Símans hefði látið hafa eftir sér í fjölmiðlum. Forstjórinn hefði til að mynda lýst því opinberlega yfir í viðtali við mbl.is þann 9. mars sl. að rekstrarleg áhrif af því að missa Enska boltann væru „ofmetin“ og að nettó áhrif á rekstrarhagnað og sjóðstreymi yrðu „jákvæð“. Ennfremur hefði hún sagt í öðru viðtali á mbl.is þann 19. júlí sl. að Enska boltinn væri vinsælt sjónvarpsefni en enginn ómissandi burðarás í rekstri Símans. Auk þess hefði Síminn beðið í einn og hálfan mánuð með að bera málið undir FST. Ofangreint græfi undan öllum fullyrðingum um yfirvofandi tjón og sýndu að um hefðbundna viðskiptaáhættu væri að ræða, en ekki brátt ástand sem kallaði á íhlutun stjórnvalds.

Að mati FST er ljóst að þann 9. mars sl. var forstjóri Símans ómeðvitaður um þær aðgerðir sem Sýn tilkynnti Símanum fyrst um þann 30. maí sl. og mál þetta fjallar um. Forstjórinn hefur eflaust ekki gert ráð fyrir því þegar þetta er haft eftir henni að Sýn myndi um tveimur mánuðum síðar tilkynna Símanum um að Sýn hygðist loka fyrir flutning umrædds myndefnis um IPTV kerfi (og app) Símans og koma þannig í veg fyrir alla samkeppni um dreifingu á efninu, sem og á smásölumarkaði fyrir þetta efni, auk þeirra áhrifa á fjarskiptamarkaði sem lýst er hér að ofan. Hefur forstjórinn eflaust búist við að Sýn myndi bjóða Símanum sambærilegan aðgang og Síminn hafði veitt Sýn undanfarin 6 ár. Varðandi ummælin frá 19. júlí sl. um að Enska boltinn væri enginn ómissandi burðarás í rekstri Símans, fær FST ekki séð að þau grafi undan fullyrðingum Símans um yfirvofandi tjón, enda Síminn búinn að óska eftir flutningsrétti á umræddu sjónvarpsefni og telur sig eflaust eiga rétt á því efni, þannig að ekki komi til hinna boðuðu aðgerða Sýnar.

Þegar Sýn tilkynnti Símanum um umræddar breytingar á högun sjónvarpsdreifingar þann 30. maí sl. var málið hjá SE, sem vísaði því frá að svo stöddu þann 3. júlí. Þann 15. júlí barst FST hið

formlega erindi Símans, en félögin höfðu í millitíðinni gert lokatilraun til að ná samningum. FST hafnar því að þetta sé óeðlilega langur tími.

6.13.7 Frekari rökstuðningur FST um töku bráðabirgðaákvörðunar

Að ofangreindu virtu telur FST að hætta sé á því að Síminn verði fyrir verulegu fjártjóni ef FST grípur ekki inn í með bráðabirgðaákvörðun á þessum tímapunkti, þrátt fyrir að Sýn hafi framlengt boðaða lokun gagnvart Símanum frá 1. ágúst til 1. september. Einn mánuður er fljótur að líða og enginn möguleiki á að FST gæti lokið rannsókn málsins fyrir lok ágúst nk., auk þess sem telja verður ólíklegt að FST fái umsögn Fjölmíðlanefndar innan þess tímamarks. Að mati FST er líklegt að hin hefðbundna málsmeðferð muni taka marga mánuði. Því telur FST að skilyrði ákvæðis 4. mgr. 46. gr. fjarskiptalaga sé uppfyllt í málinu. Verulegir hagsmunir eru í húfi fyrir Símann að fá úr þessu skorið til bráðabirgða og mun meiri en Sýnar að þurfa að heimila umræddan flutning að mati FST. Nú í fyrri hluta ágúst fer í hönd mikilvægasti og mesti sölutími ársins fyrir áhugamenn um Enska boltann. Óþolandi er gagnvart Símanum að óvissa hvað þetta varðar verði framlengd, þ.m.t. um hvaða heildsöluverð gilda, og að gefast ekki nægilegir fyrirvarar til að geta uppfyllt lagaskilyrði sín gagnvart smásöluviðskiptavinum og breytingar á vöruframboði og verðum. Þessi óvissa er einnig óþolandi gagnvart neytendum.

Mikilvægt er að FST gefi aðilum skýrar línur til að þeir geti freistað þess að ná samningum á viðskiptalegum forsendum. Ella mun FST ljúka málinu með lokaákvörðun eftir hefðbundna málsmeðferð eftir einhverja mánuði.

6.13.8 Útfærsla á flutningsréttinum til bráðabirgða

Fram til þessa hefur Sýn [...] fyrir að dreifa efni félagsins um IPTV kerfi Símans, m.a. línulegu efni. Sýn hefur nú sagt þeim dreifingarsamningi upp. Nú er það Síminn sem óskar eftir hinni línulegu, opnu sjónvarpsrás Sýnar til flutnings og því eru [...]. Sýn krefst þess [...] að Símanum verði gert að greiða fyrir að fá að flytja hina opnu sjónvarpsrás um sín kerfi, sem Síminn telur ekki eðlilegt fyrir opna frístöð. [...] Til bráðabirgða leggur FST til að ekkert gjaldi fari á milli aðila vegna dreifingar á þessari stöð á meðan málið er til vinnslu og lokákvörðun verður tekin, þ.m.t. um ágreining aðila hvað hugsanlegt gjald Símans til Sýnar varðar.

Til bráðabirgða leggur FST enn fremur til að frá og með 1. ágúst nk. greiði Síminn Sýn [...] % af smásöluverði án virðisaukaskatts fyrir pakkana tvo í smásöluframboði Sýnar sem innihalda umrætt íþróttafni, þ.e. annars vegar íslenskt sport, sem kostar 8.990 kr. hjá Sýn með vsk., og hins vegar allt sport, sem kostar 11.990 kr. hjá Sýn með vsk. Flutningsrétturinn nær ekki til efnisveitunnar SÝN+ sem einnig er í þessum smásölupökkum Sýnar þar sem um ólínulegt efni er að ræða og því getur FST ekki kveðið á um að Sýn skuli afhenda það efni til Símans. Sýn getur boðið Símanum það að eigin frumkvæði, en FST tekur ekki afstöðu til þess á meðan málið er til vinnslu og lokákvörðun verður tekin, þ.m.t. um endanlegt verð fyrir flutning Símans á sjónvarpsútsendingum þessum. Verður þá m.a. metið hvort eðlilegt sé að miða heildsöluverð við smásöluverð sem einnig hefur að geyma ólínulega myndmiðlun sem flutningsrétturinn nær ekki til eða hvort gerlegt og lögmætt sé að „mynda“ nýtt smásöluverð þar sem kostnaður við ólínulegu myndmiðlunina er dregin frá, eða beita annars konar kostnaðargreiningaraðferð en retail-minus. Að mati FST er [...] % viðmiðið það sem næst kemst „óbreyttu ástandi“ þar sem fyrirtækin hafa miðað við það í sínum fyrri samningum og Síminn hefur lagt það til í málinu.

Varðandi hina opnu línulegu sjónvarpsrás (sjónvarpsútsendingu), skal flutningsrétturinn, til bráðabirgða, vera útfærður með þeim hætti að Sýn skuli afhenda Símanum straum vegna hennar frá og með 1. ágúst nk. sem Símanum er heimilt að flytja um IPTV kerfi sitt sem og sjónvarpsapp félagsins. Til bráðabirgða mun ekkert endurgjald skipta um hendur milli aðila. Komist FST að þeirri niðurstöðu í endanlegri ákvörðun sinni að Sýn eigi rétt á endurgjaldi úr hendi Símans og þá hve háu, skal uppgjör fara fram og Síminn greiða Sýn það endurgjald aftur til 1. ágúst og svo framvegis.

Varðandi íþróttaáskriftarásirnar skal flutningsrétturinn, til bráðabirgða, vera útfærður með þeim hætti að Sýn skuli afhenda Símanum straum varðandi umræddar sjónvarpsrásir (sjónvarpsútsendingar) Sýnar frá og með 1. ágúst nk. sem Símanum er heimilt að flytja um IPTV kerfi sitt sem og í sjónvarpsappi félagsins. Til bráðabirgða verður verðið sem Síminn mun greiða [...] % af smásöluverði Sýnar án virðisaukaskatts fyrir umrædda tvo vöndla, sem annars vegar kosta 8.990 kr. og hins vegar 11.990 kr. hjá Sýn í smásölu. Þegar endanlegt verð hefur verið ákvarðað af FST við lokaákvörðun í málinu, skal uppgjör fara fram milli félaganna aftur til 1. ágúst. Ef heildsöluverðið verður ákvarðað lægra en í bráðabirgðaákvörðun þessari greiðir Sýn Símanum mismuninn og öfugt.

Varðandi báða þætti málsins skal Síminn virða vörumerkjarétt Sýnar í kynningum sínum í samræmi við fyrri samninga félaganna.

Málsmeðferðarákvörðun þessi, sem felur í sér ráðstafanir til bráðabirgða gildir til 1. febrúar 2026. Ákveði FST að þörf sé á framkvæma kostnaðargreiningu um annan eða báða þætti málsins, á grundvelli 47. gr. fjölmiðlalaga, þá framlengist gildistími bráðabirgða-ákvörðunarinnar til 1. september 2026.

7. Framhald málsins

7.1. Tilkynning um að málið sé hafið til efnislegrar afgreiðslu

Samkvæmt 2. mgr. 18. gr. laga nr. 75/2021 um Fjarskiptastofu þarf stofnunin að hefja efnislega úrlausn á ágreiningsefni bráðabirgðaákvörðunarinnar innan sjö daga frá því að bráðabirgðaákvörðun er tekin. Bréf þetta er staðfesting á því að efnisleg úrlausn málsins sé hafin. Þá segir í lokamálslið 4. mgr. 46. gr. fjölmiðlalaga að stofnunin skuli taka endanlega ákvörðun svo fljótt sem unnt er.

7.2. Lögbundin álitsumleitan

Ef ágreiningi milli aðila um flutningsreglur fjölmiðlalaga er skotið til úrlausnar Fjarskiptastofu ber henni að leita álags Fjölmiðlanefndar, sbr. 2. mgr. 46. gr. laganna, áður en tekin er endanleg stjórnvaldsákvörðun. FST hyggst gera það með erindi til nefndarinnar sem sent verður að loknum sumarleyfum.

7.3. Frjáls álitsumleitan

Að fenginni niðurstöðu um að ágreiningsefni málsins varði mikilsverða samkeppnishagsmuni á fjarskiptamarkaði er það einnig ætlun FST að leita álags Samkeppniseftirlitsins á ágreiningsefni þessa máls. Í ljósi þess að leitað er álags lögbundinnar stjórnsýslustofnunar eru hæfisskilyrði álitsgjafa ekki könnuð, sbr. 1. mgr. 10. gr. málsferðarreglna stofnunarinnar. Er tilhögun um álitsumleitan jafnframt í samræmi við sameiginlegar reglur FST og

Samkeppniseftirlitsins nr. 197/2022 um meðferð og úrlausn fjarskiptamála. Verður sú álitsbeiðni einnig send til Samkeppniseftirlitsins að loknum sumarleyfum, þegar efnisleg meðferð þessa máls hefst af fullum þunga.

8. Samandregin niðurstaða til bráðabirgða og leiðbeiningar

Með bréfi þessu er málsaðilum tilkynnt um þá málsmeðferðarákvörðun FST, sbr. 14. gr. málsmeðferðarreglna stofnunarinnar nr. 710/2020, að taka kröfur Símans gegn Sýn fyrir í tveimur aðskildum stjórnarsýslumálum, þ.e. annars vegar aðgangur Símans að sjónvarpsefni Sýnar hf. í opinni dagskrá og hins vegar dreifingu á læstum áskriftarásum, þ.m.t. enska boltanum, í IPTV kerfi Símans.

Þá er með bréfi þessu jafnframt tilkynnt um töku bráðabirgðaákvörðunar. Annars vegar um að Sýn skuli heimila Símanum dreifingu á opnu línulegu sjónvarpsrás Sýnar frá og með 1. ágúst nk., um IPTV og sjónvarpsapp Símans, án þess að hvorugur aðilinn greiði hinum neitt á meðan á hefðbundinni málsmeðferð stendur. Hins vegar að Sýn skuli heimila Símanum dreifingu á ípróttaáskriftarstöðvum Sýnar, þ.e. annars vegar þeim stöðvum sem eru innifaldar í þeim pakka sem Sýn kallar „Sýn+ og Sýn Sport Ísland“ og kostar 8.990 kr. m/vsk. hjá Sýn í smásölu og hins vegar þeim pakka sem Sýn kallar „Sýn+ og allt sport“, og kostar 11.990 kr. m/vsk. hjá Sýn í smásölu, um IPTV kerfi og sjónvarpsapp félagsins með [...] % heildsöluafslætti miðað við verðið á smásölupökkunum, án virðisaukaskatts, á meðan á hefðbundinni málsmeðferð stendur.

Bráðabirgðaákvörðunin gildir þar til að FST hefur leyst úr kröfum Símans í endanlegri efnisákvörðun eða í síðasta lagi til 1. febrúar 2026. Ákveði FST að þörf sé á framkvæma kostnaðargreiningu um annan eða báða þætti málsins, á grundvelli 47. gr. fjölmiðlalaga, þá framlengist gildistími bráðabirgðarákvörðunarinnar til 1. september 2026. Verði breytingar gerðar á heildsöluverðum í endanlegri ákvörðun skal mismunurinn gerður upp með afturvirkum hætti aftur til 1. ágúst 2025. Hefji Síminn útsendingu þessara sjónvarpsútsendinga um sitt kerfi á grundvelli þessarar bráðabirgðaákvörðunar verður litið svo á að félagið samþykki framangreinda uppgjorsreglu.

Ef einhverjir tæknilegir hnökrar koma upp varðandi framkvæmd heildsöluaðgangs Símans, þá ætlast FST til þess að aðilar freisti þess að leysa úr því án aðkomu stofnunarinnar.

Þar sem bráðabirgðaákvörðunin er í formi málsmeðferðarákvörðunar, sem bindur ekki endi á fyrirbyggjandi stjórnarsýslumál, þá er hún ekki kæránleg til úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála, sbr. 2. mgr. 26. gr. stjórnarsýslulaga nr. 37/1993, sbr. og niðurstöðu í úrskurði úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála í kærumáli nr. 1/2023.

Þessi málsmeðferðarákvörðun Fjarskiptastofu til bráðabirgða byggir á heimild í 4. mgr. 46. gr. laga nr. 38/2011 um fjölmiðla, sbr. og 1. mgr. 18. laga nr. 75/2021 um Fjarskiptastofu, og er henni komið á framfæri við aðila í formi tilkynningar samkvæmt bréfi þessu.

Réttaráhrif málsmeðferðarákvörðunar þessarar öðlast gildi þegar í stað.

Þessi tilkynning til málsaðila um tilhögun málsmeðferðar og töku bráðabirgðaaákvörðunar takmarkar ekki svigrúm þeirra til þess að ná samkomulagi á viðskiptalegum forsendum og taka málið þannig úr höndum FST. Ef tilraunir verða gerðar til slíks er til þess mælt að þær verði reyndar sem fyrst, enda getur endanleg efnisleg úrlausn litið dagsins ljós án þess að aðilum verði sérstaklega gert viðvart um það fyrirfram.

*Virðingarfyllt,
f.h. Fjarskiptastofu*

Björn Geirsson, f.h. forstjóra

Óskar Hafliði Ragnarsson

Afrit sent til:

- Fjölmíðlanefndar
- Samkeppniseftirlitsins